

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54, No. 272.

1939. november 29., szerda.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny. Iurez. in Reg. Publ. Periodice snb No. 10/1—1938. Trth. Arad

Programot adott Gh. Tatarescu kormányelnök a rádió országos nyilvánossága előtt

**Semlegességünk a közakarat megnyílvánulása, — mondotta a miniszterelnök.
— Az ország újjászervezésének 22 programpontja között kisebbségi törvény
készítésének terve is szerepel**

**Vezetőosztályaink gazdasági ellenállásának tömörítésére alapozza
munkáját az új kormány**

A kormány tagjai Tatarescu Gheorghe miniszterelnök elnökletével kedden délelőtt minisztertanácsot tartottak. Ezután a miniszterelnök kedden este fél hét órakor a bucarestii rádióban beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

— „Öfelsége magas bizalma az államszervezet legmagasabb tisztségébe szölitott. A kormány, amely elnökletem alatt megalakult, a legnehezebb körülmények között veszi át az ügyek vitelét. Az ország ettől a kormánytól tetteket vár és a tettek nem fognak késni. Ma este felvilágosítással akarok szölgálni az országnak azokról a nehézségekről és problémákról, amelyekkel szemben találunk magunkat, egyben pedig ismertetni akarom programunkat is. Nyíltan és világosan, köntörfalazás nélkül fogok beszélni.

— A nehézségek általánosan ismertek és azokat elsősorban a háború kitörése hozta magával. A háború nemcsak a hadviselő felek számára, hanem minden állam számára súlyos problémákat teremtett. A népek gazdasági szervezetében a háború nyomán fennakadások állottak be.

Állásnonfunk: a semlegesség

— Ennek a háborúnak kitörésekor mi nyíltan ismertettük álláspontunkat, amely egy szóban foglalható össze:

semlegesség. Ez a semlegesség a közakarat megnyílvánulása.

A román nép csak saját sorsáért fog harcolni. Semlegesek vagyunk és semlegesek maradjunk. Békepolitikánk keretében barátságos viszonyt akarunk minden néppel, különösen azonban összes szomszédainkkal.

— Ugyanakkor azonban gondoskodunk kell hazánk védelméről.

Ez a védelem a fegyverek erején és a lelki ellenálláson nyugszik.

Ezért folytatnunk kell katonai erőink fokozását, megerősítését. Ezt tettük eddig és tesszük a jövőben is. Ez olyan anyagi erőfeszítéseket igényel, amilyenekre a világháború óta nem volt szükség. Hadfelszerelésbe és erődítményekbe milliárdokat fektettünk és fogunk még fektetni. Ezeket az összegeket csak adókból és illetékekből teremthetjük elő.

— Mindez természetesen az áremelkedéseket vonja maga után. Azonban nem ez a drágulás egyetlen oka. Olyan gazdasági nehézségekkel kell megküzdenniünk, amelyeket az európai konfliktus idézett elő. Az ipari cikket egyre nehezebben és drágábban tudjuk az országba behozni. Az importárak árának emelkedése a drágulás egy újabb elemét képezi. Mindehhez hozzájárul az üzérkedők tevékenysége, amelyet kellőképpen el tudunk majd fojtani. Az

említett okok és következmények a fogvasztók számára egyre súlyosabbá tették a helyzetet.

— Meg kell emlékezni ugyanakkor a szükséges katonai összpontosításokról. Ilyen összpontosításokat kiképzés és erődítés céljából hajtottunk végre. Az iparos elhagyta szerszámit, a paraszt ekéjét, hogy a hazai szölgálatára siessen. Ugyanakkor rekvirálásokat kellett végrehajtani. Mindez nem maradhatott következmény nélkül az általános termelésre. Vannak olyan földjeink, amelyek betvetlenül maradtak, egyes üzemek termelésük csökkentésére kényszerültek és a termelés visszaesése ugyancsak a drágulás fokozásához járult hozzá.

— Az általános gazdasági egyensúly megbillenésével az egyes társadalmi osztályok csak nehezen veszik fel a harcot.

— Mindezek a körülmények azonban nem gátolhatják meg azt, hogy ne folytassuk az állam konszolidálásának munkáját, részben régi, részben új eszközökkel.

Újjá kell szerveznünk az összes közszölgálatokat az 1938. februári alkotmány által megszabott ut alapján. Végre kell hajtaniunk egy modern technikai beruházási programot.

A világgazdaság átalakulása következtében csak saját erőnkre számíthatunk. Természetesen, gazdasági nehézségekbe ütközünk, amelyeket az általános bizonytalanság fokoz.

— Ime, az általános helyzet. Nehéz elhatározással vállaltam el a reám bízott tisztséget. El vagyok határozva azonban arra, hogy szembenézek a nehézségekkel és kormányom erejét ismerve, meg vagyok győződve róla, hogy azokat legyőzzük. Sem fenyegetések, sem pedig a nehézségek nem tántoríthatnak el bennünket. Meg vagyunk szokva ahhoz, hogy

Az újjászervezés programja

— A konszolidálás és az újjászervezés munkáját a gazdasági nehézségek ellenére sem szabad megszakítani. A kormány új munkatervet dolgozott ki, amelyet a következőkben hoz az ország tudomására: Az új helyzetnek megfelelően ez a terv a kormányprogramra és a Nemzeti Újjászülés Frontjának kebelén bejöl egy általános konszolidálási programra terjed ki. Ennek a munkatervnek alapelveit képezik: A nemzeti vagyon megörzése és megvédése, a hadsereg felszerelése és a nemzeti erők megszervezése. Ennek az utóbbinak három jellemvonása van: 1) nemzeti, 2) társadalmi és 3) technikai. Céljában nemzeti, eszközeiben társadalmi és módszereiben technikai. Mindezzel a jövő útját akarjuk előkészíteni. Ennek a politikanak alapvető pontjait a következőkben foglaljuk össze.

1. Az 1938. évi alkotmány teljes egészében való alkalmazása az államépítő munka kitéjesítésében.

a nehézségek fölé emelkedjünk és legyőzzük azokat.

— Programunk két részből áll. Az első rész az azonnali megvalósításokat foglalja magában, a második pedig a szükségesnek mutakozó reformokat. Vannak olyan szükségletek, amelyek gyors megoldást kívánnak. Ezért a ma megtartott minisztertanács a következő határozatokat hozta:

A közrend érdekében

— A közrend érdekében fogantositott intézkedések fenntartása és a nemzeti fegyelem biztosítása. A legteljesebb törvényesség megörzése és biztosítása a közigazgatás és a köztisztviselők munkájában. A kivételeket biztosító intézkedések felülvizsgálata. A közmunkák megszüntetése, a katonai jellegű közmunkák kivételével. A helytartóságok, megyék és városok költségvetéseinek felülvizsgálata és a fölöslegeseknek mutakozó kiadások förlése révén felszabaduló összegeknek a katonai összpontosításra behívottak családjai segélyezésére való fordítása. Ingvenes faosztás az említett részére az állami erdőkből. A hadsereg ruházatának pótlása érdekében új mihelyeket rendezünk be, a magánipar részére a biztosított munkálatokat és felhasználjuk erre a célra a házipart is. Az üzérkedés leküzdéséről szöjő törvényt a legszigorubban alkalmazzuk. Ennek érdekében a hatóságok megfelelő utasításokat kapnak.

— Az új intézkedések sorába tartoznak a következők:

A legkíméletlenebb takarékossgot vezetjük be a költségvetésben és az így felszabaduló összegeket a nemzetvédelem céljaira fordítjuk.

Megfelelő légkört teremtnünk a nemzeti szolidaritás kifejlesztése és a lelki kiegyenlíződés érdekében. Megszervezzük az országot, hogy szembe tudjon nézni a gazdasági válsággal és gondoskodunk a nemzetvédelem kitéjesítéséről. A legszigorubban örködünk a közpénzre. Ezek azok az elvek, amelyek egész kormányzásunk tartama alatt szem előtt kívánunk tartani.

— Biztosítani akarjuk a tárgyilagos bírálat szabadságát és ebből a célból már most a megfelelő utasításokat küldtünk a cenzurahivataloknak.

Meg akarjuk hallgatni a panaszokat és a bírálatokat — bárholnan is jöjjenek azok, — mert meggyőződésünk, hogy a bírálat hiánya visszalépésekhez és tulkapasokhoz vezet. A becsületes bírálat a kormány segítő társa lehet. Nem zárkozunk el tehát a bírálat és a kívánságok elől. Ha alkalomadtán tévedünk, ez készséggel bevalljuk. Ez tehát az a szellem, amelyben dolgozni akarunk.

A miniszterelnök ezután a kormány reformprogramjáról beszélt és utalt arra hogy ez elsősorban a gazdasági újjászervezésre és a társadalmi problémákra terjed ki.

2. A semlegesség teljes és lojális megörzése nemzetközi békepolitikánkkal összhangban.

3. Az állam vezető-tisztségének beföltése a szellemi elit-gárda kiválasztása által történniék.

4. A román elem támogatása nemzeti államunkban, törvényes segélyek révén.

5. A nem idevaló, nem ösllakó zsidók módszeres kivándorlásának elősegítése.

6. Az etnikai kisebbségek egyenlő jogainak biztosítása, a kisebbségekre vonatkozó intézkedések kitéjesítése, kulturális, nyelvi és vallási jogaik biztosítása, kisebbségi törvény elkészítése.

7. A határon túllévő románok számára ugyan olyan elbánás biztosítása, mint amilyent az itteni kisebbségek élveznek.

8. A közigazgatás újjászervezése és annak egyszerűsítése a magángazdálkodás elveinek figyelembe vételével.

9. Új köztisztviselői statutumot dolgozunk ki és biztosítjuk a tisztviselők számára az előléptetést.

2X ad, ki gyorsan ad!

Segítsünk szűkölködő magyar népközösségi társainkon!

Adományokat a MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉG hivatalába (Iparos Otthon, I. em.) vagy az ARADI KOZLONY kiadóhivatalába kérünk.

seket ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogyan az a katonaságnál történik. Megvalósítjuk a köztisztviselői fizetések összehangolását.

10. A társadalmi összhang érdekében úgy a tőke, mint a munka köteles az idők szellemében tevékenykedni. Gondoskodni akarunk a dolgozó osztály helyzetének megjavításáról.

11. Mindenki valamely foglalkozás keretében tényleges munkát feltesen ki. Gondoskodni akarunk arról, hogy a munka eredményeképpen a munkásból tulajdonos lehessen. Meg akarjuk könnyíteni munkaházak építését. Ugyanakkor odajutunk, hogy a kisiparos-osztály megerősödjék.

12. Ugyancsak meg akarjuk erősíteni a kisbirtokos-osztályt és gondoskodunk az állam elővételei jogának hatáson gyakorlásáról.

13. Újra akarjuk szervezni az ország egészségügyi szervezetét, különösen a falvakban gondoskodunk az anya és a gyermek védelméről.

14. A Nemzeti Újjászülötő Frontjának keretén belül megszervezzük a Céheket.

15. Gondoskodunk a közigazgatás-erkölcséről.

16. Részletes tervet dolgozunk ki a mezőgazdasági és ipari termelés fokozása érdekében. A nemzeti munkát 5 éves terv keretében szervezzük meg és ezen belül gondoskodunk az ország értékeinek megfelelő módon történő kitermeléséről. Ebbe a munkába a peonkat és a tanítókat is bevonjuk s a tanítókat fokozatosan tanfolyamokra rendezjük, mezőgazdasági ismeretek kiteljesítése végett.

17. Igyekezünk gondoskodni gazdasági függetlenségünk biztosításáról is és fokozzuk az ipari növények, mint a kender, a len, valamint a gyapot termelését.

18. Pénzügyi politikánk során csak a nélkülözhetetlen kiadások teljesítésére szorítunk. Öt éven át a községek csak produktív befektetéseket eszközölhetnek. Az adózás új alapokra való fektetésével gondoskodunk a létminimum biztosításáról, ugyanakkor pedig a nagy jövedelmekre progresszív adót vetünk ki. Pénzügyi politikánk során legfőbb gondunkat a nemzeti valuta megvédése képezi, hogy a termelő munkához szükséges nyugalmat és biztonságot megőrizzük.

19. A kövargyon leltározása.

20. A román kultúra fejlődésének biztosítása.

21. Nagy gondot fordítunk az iskolákra. Újjaszervezzük az ipari és a kereskedelmi oktatást, azzal a céllal, hogy román iparos- és kereskedőképzést biztosítsunk.

22. Az ifjúság problémájának megoldása, annak elősegítésével, hogy az új nemzedék munkás, érdemei selemel megfelelő munkaterületet kapjon.

Ezeknek a szempontoknak alapján igyekezünk kimélyíteni a nemzeti gondolatot, ugyanakkor pedig technikai módszerekkel jelentős lépést akarunk tenni a társadalmi igazságok megvalósítása felé. Nagy súlyt fektetünk a technikai újjászervezésre és hangsúlyozom, hogy kormányzásunk súlypontja ezeken a technikai reformokon nyugszik. Nem habozom kijelenteni, hogy a jelen nehézségek legnagyobb része az észszerűtlen és életellen termelésre vezethető vissza.

Azon a napon, amikor mezőgazdasági és ipari termelésünket új technikai eszközökkel gyarapítjuk és ezt meg tudjuk tenni, azon a napon tehát már elő is készítjük a költségvetési problémák, valamint a falusi lakosság nem eléggé tápláltsága problémájának megoldását. Előkészület lesz ez azonban számos társadalmi probléma megoldására is. Országunkban a munkásosztályok életszínvonalának megjavítása nem annyira elosztás, mint termelés kérdése. Technikai és nem ideológiai probléma ez, amelyet a munka technikai uton való megjavításával érhetünk el. Ugy az iparban, mint a mezőgazdaságban ezek szolgáltatják a munkásosztályok életszínvonalának emelésének eszközét, valamint az általános jólét megerősítésének feltételeit. Az a véleményünk, hogy a nemzeti munka megszervezése a termelés fokozása és megjavítása érdekében korunk

alapvető problémáját képezi és ezért ez kormányunk egyik leglényegesebb feladata lesz.

— Lelkesedéssel fogunk a munkához, melynek az a célja, hogy állandósítsuk a belső békét és megvédjük a békét határainkon. Amikor mi semmilyen áldozattól sem riadunk vissza, úgy érezzük, hogy jogunkban áll az ország támogatását kérni Felszólítást intézünk mindenkihez, hogy legalább a nemzetközi válság befejeződéséig kössék meg a szenvedélyek fegyverszünetét, a gyűlölet magvetőit pedig felszólítjuk, hogy várjanak tevékenységükre más időszakot. Csak Bizáncban történt meg, hogy amíg a hadsereg az ellenféllel kitűzött, az országban maradtak aláásták a belső arcvonalat.

A mi hadseregiünk férfiasan teljesíti kötelezettségét és biztosítja az ország függetlenségét. Hadseregiünknek ezután is az ország és a kormány elismerését tolmácsolom.

Ezt a hadsereget nem szabad hátulról megtámadni. A román szolidaritás kell, hogy vezessen, amely mindenkor sikereink forrása volt. Kezdjük a munkához királyunk körüli szent egységben, mert ez az egység biztosítja örök határainkat. Ezt az egységet elsősorban a vezetőktől kérem. Álljanak őrt a nemzeti szolidaritás kereszt-hadjáratának élére, szolgáljanak a megértés, a munka, az áldozatkészség példájával, amelyvel egyben konzerválási szellemükről tesznek tanúságot.

— Látok egy napot, amikor a világon a jelenlegi háború által okozott rombolások és átalakulások következtében ismét szabadjára indul az örület és elindul az a vihar, amely a konzerválás és a tekintély intézményeit el akarja seperni.

Az egész világon ennek a viharnak csak azok a vezető-osztályok tudnak majd ellenállni, amelyek munkájukat és áldozatkészségükkel igazolják szükségességüket és hasznosságukat.

A jelek azt mutatják, hogy a mi vezetőosztályunk át akarja látni létének értelmét és áldozatkészség akarja az ország javára bocsájtani képességeit. Meg vagyok győződve, hogy a mi egészséges és nyugalomra, valamint társadalmi rendre vágyó országunk leküzdhetetlen falat képez minden romboló irányzattal szemben. A szolidaritás hangja kezd uralni mindenütt a lelkeket.

A miniszterelnök ezután elismerését fejezte ki mindazok iránt, akik munkájukkal és adományaikkal megkönnyítik a katonák helyzetét, majd pedig elismerő szavakkal emlékezett meg a román asszonyok irányú tevékenységéről. A miniszterelnök beszédét a következőkkel fejezte be:

— Meg vagyok győződve róla, hogy minden román lelkében élénken él annak a hivatásunknak tudata, hogy

csorbitatlanul őrizzük meg azt az örökséget, amelyet az előző nemzedékek reánk hagytak.

és ez a tudat megerősít bennünket abban a harcban, amelyet a napi nehézségek ellen folytatunk, valamint a múlt bajokkal szemben, egyben pedig módot ad, hogy ezeknek a nehéz óráknak eljeltakor, a mi nagy királyunk vezetése alatt áldozataink gyümölcsét learassuk. Éljen Öfelsége II. Carol király! Egészséget."

A miniszterelnök beszéde a királyhimnusz akkordjaival ért véget.

Négyezeröttszáz lei gyűlt össze már a legelső napon az aradi Magyar Népközösség karácsonyi segélyakciójára az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Impozáns módon nyilatkozik meg Aradváros magyar társadalmának együttérzése a népközösségi vezetőség megindult tevékenységével — Az Aradi Közlöny háromezer leit adományozott a népközösségi segélyakció céljára

Ág huszonnégy óra telt el azóta, hogy dr. PALÁGYI JENŐ, az aradi és aradmegyei Magyar Népközösség tagozatának elnöke bejelentette az új vezetőség társadalmi munkájának megkezdését, egy olyan nemescélú segélymozgalom megindítása útján, melynek célja az, hogy a közelgő karácsony-ünnep alkalmából ruhával, fával és élelmiszerral lássák el a magyarság szűkölködőit, és máris,

már a legelső napon töltés és lelkesítő módon nyilatkozott meg a város és a vármegye magyar társadalmának együttérzése a társadalmi mozgalom mellett.

A Magyar Népközösségi iroda Str. Bratianu 18. szám alatti emeleti helyiségébe, az Iparos Kulturházhöz számos természetbeni ajándék és pénzdoboz érkezett, amelyeknek osztályozása máris elkezdődött. Ruhásművek, cipők, nem romlandó élelmiszerek, kisgyermekholmik garmadát juttattak el az elmúlt nap folyamán a tagozati központ címére, hol Bodnár József titkár minden egyes esetben írásos elismeréssel ellátva vette át a nem szíves önkéntes ajándékait. Az első nap természetesen csak a kezdet kezdete, mivel

számos aradi magyar uriházban még össze sem csomagolták az elajándékozásra kiszemelt holmikat, a szűkölködők részére szánt, nem romlandó élelmiszereket.

amelyeket mind-mind arra szántak, hogy a népi közösség érzésének szimbolikus kifejezői legyenek az aradi szegénysorsu magyarok új karácsonyán.

Az ARADI KOZLONY kiadóhivatalában ugyancsak felfektették a kimutatást a beérkező természetbeni és készpénz-adományokról. Az önkéntes felajánlást természetesen elsősorban is az Aradi Közlöny lapvallalat kezdte meg, amidőn

háromezer leit ajánlott lei a népközösségi segélyakció céljára.

Az Aradi Közlöny szerkesztőségében pillanatok alatt 250 leit jegyeztek le munkatársaink az önkéntes felajánlási iven, míg a fenti összegekkel együtt a nap folyamán az alábbi összegeket juttatták el kiadóhivatáshoz a Magyar Népközösséghez való továbbítás céljából:

ARADI KOZLONY	—	—	—	3000 lei
Unitarius Egyházközség	—	—	—	500 lei
Sz. Jakab Géza	—	—	—	300 lei
Dr. I. Kerekes Rózsi	—	—	—	200 lei
Szerkesztőségünkben	—	—	—	250 lei
Dr. S. A.	—	—	—	100 lei
Némegy Gábor	—	—	—	100 lei
Sz. Schön Anna	—	—	—	50 lei

Nov. 28-án összesen 4500 lei

Amidőn a fenti adományokért ezután mondunk igaz szívből jövő köszönetet, a további napok során a Magyar Népközösség tagozatához és az Aradi Közlöny kiadóhivatalához érkező újabb nem mes adományokat ugyancsak ezután jegyezzük fel folytatódólagos számainkban megjelenő hasábjainkon.

A szépen indult aradi magyar társadalmi segélyakció legelső napján a város területén lévő felajánlási helyeken

összesen mintegy tízezer lei gyűlt össze csak készpénzben; ez az eredmény mindennél értékesebb beszé.

Az aradi magyarság öntudatát és kötelességérzetét a jelek szerint csak megerősítették és egybekovácsolták a lezajlott események, hogy annak céltudatosabban és felelősebben sorakozzék föl hivatott vezetői mögött a tényleges népközösségi munka lelkes frontján.

Lengyel katonatisztek fegyveres fölkelési terveket szőttek a bezárt vilnai egyetemem

Róma. Hágai jelentés szerint Vlnában a rendőrség lengyel katonatisztek nagyarányu összeesküvéséről tudta meg.

A vilnai összeesküvésről és az ottani letartóztatásokról még a következő jelentések érkeztek: A vilnai egyetemisták összeesküvése államcsínyre irányult. A letartóztatottak legnagyobb része lengyel katonatiszt, akik levelették egyenruhájukat és beiratkoztak a vilnai egyetemre. A rendőrség házkutatást tartott az egyetemem, ahol előretve nagy mennyiségű fegyvereket és municiókat találtak. Ezek után le-

igazoltatták az egyetem összes beltről hallgatóját és kiderült, hogy 2000 diák közül csak mintegy négyszázan voltak vilnaiak, míg a többiek a megszállt Lengyelországból vándoroltak be azzal a céllal, hogy megbuktassák a jelenlegi vilnai kormányrendszert. Az egyetemi hallgatókka lett lengyel katonatisztek szoros összeköttetést teremtek a litvániai ifjúsági szervezetekkel. A letartóztatottak száma kedden délután hatszára emelkedett és valószínű, hogy már a legközelebbi napokban bíróság elé állítják valamennyijüket.

Bármely pillanatban kitörhet a finn-orosz háború

Kedvezőtlenül fogadták Moszkvában a finn javaslatokat — Felfüggesztették a szabadságot a szovjet-hadseregben

London. VI. György angol király ma délelőtt megnyitotta a parlament új ülésszakát. Az ünnepélyes külsőségek ezuttal a háborúra való tekintettel elmaradtak. A királyi pár csukott gépkocsin hajtattott a parlament épületéhez és nem a szokásos nyolcas fogaton. A lordok hazának tagjai fekete ruhában jelentek meg a megnyitó ülésen és nem a megszokott festői díszben. A királyi kórnát is csukott gépkocsin szállították át a királyi palotából a parlamentbe, erős rendőri felügyelet alatt. Az utvonáson sem volt semmiféle ünneplés, mert a lakosságot nem készítették elő arra, hogy a királyi párt milyen időben és milyen utvonáson várja. Délben pont 12 órakor lépett a királyi pár a parlamentbe. A király kézen fogva vezette fel hitvesét, a királynét. A parlament tagjai meleg óvációjával fogadták az uralkodó párt, majd amikor elfoglalták helyüket a lord kancellár térdre ereszkedve nyújtotta át a királynak a trónbeszéd szövegét. György király ezután felemelkedett a helyéről és leolvasta a trónbeszédet.

VI. György: „Erélyre van szükség!”

— A háború folytatásához erélyre van szükség — mondotta. — Alattvalóim és a tengerentúli domíniumok teljes szívvel és lelkesedéssel vesznek részt a harcokban, amely igaz meglegedésemre szolgál. Tengeri haderőink, fellegyszermett gőzöseink és halászhajóink az egész világon szabadon tartják a tengeri utakat. Hadseregeink és légi haderőink Angliában, a gyarmatokon és állomáshelyeiken egyaránt lelkesedéssel és büszkeséggel teljesítik nehéz kötelességüket. Meg kívánjuk győzödni róla, hogy mindenütt rendkívül tehettek és mégis

a legnagyobb áldozatkésztséggel fognak harcolni. Olyan pénzügyi intézkedéseket kell majd megszavazniok, amelyekre szükség lesz a háború folytatása szempontjából. Nehéz ez a feladat, de tudom, hogy minden el fognak követni a végső cél érdekében. Arra kérem a mindenható Istent, hogy áldja meg elhatározásainkat.

A trónbeszéd elhangzása után a királyi pár visszatért a Buckingham-palotába, míg a parlament tagjai átmentek a Westminster székesegyházba.

Irán erődláncot épít a szovjet felé

London. Az angol lapok érdekes beszámolót közölnek arról, hogy Irán hatalmas erődláncot épít ki a Szovjet felé eső határain. Németország támogatásával. Hetekkel ezelőtt a Skoda-gyár négy mérnöke utazott Iránba, de ezeket még több is

fogja követni. Az Irán és Németország között létrejött egyezmény értelmében a német kormány nemcsak szakértőket küld ki az erődmű építésének vezetésére, hanem hadianyaggal is el fogja látni az országot a határok védelmére.

Fenyegető szovjet-hadgyakorlatok

Tallinból az a hír érkezett Rómába, hogy az egész Oroszországban fokozzák a hadikészültséget. A szovjet-hajóraj nagyszabású hadgyakorlatokat végez, hogy kipróbálja a kronstadti támaszpont és a Balti-államokban szerzett új támaszpontok közötti együttműködést.

Finnországban ezeket a lépéseket megfélemlítőknak tartják. Moszkvában semmit sem tudnak arról, hogy újabb finn delegáció érkezne a szovjetfővárosba.

A német fővárosban is feszült érdeklődéssel kísérik az ismét kiéleződött szovjet-finn viszony alakulását. Hangoztatják, hogy Németországot nem érdekli közelebbi ez a vita, de szeretnék, ha a két ország között békés összhangot sikerülne létrehozni.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy az utóbbi időben a kareliai határon több ízben fordultak elő határosszetűzések, sőt a szovjet-felderítő gépek többöböt végeztek a finn területek felett felderítő repüléseket és ezek során a finn légharító ágyuk több szovjetgépet le is lőttek.

A finn védelmi tanács felvilágosításai

Moszkva. Koskinnen finn követ kedre virradó éjszaka átnyújtotta a külügyi népbiztosságon a finn kormány válaszigyzékét.

Mannerheim tábornagy, a védelmi tanács elnöke, aki Kareliából való visszaérkezése után a lapok utján értesült a szovjet által a finn csapatoknak tulajdonított incidensről, a következőket jelentette ki:

— A határ mentén csupán tábori tüzérseget helyeztünk el a szovjet határtól mintegy 25 kilométernyi távolságra. Nehéz tüzérseünk mintegy 50 kilométernyi távolságra áll a határtól. Arról nem is beszélünk, felezte be nyilatkozatát a tábornagy, hogy a finn csapatok vasárnap délután, amikor az állítólagos incidens történt volna, a szabadég alatt rendezett vallásos ünnepségen vettek részt.

Páris. A Havas ügynökség a finn kormány válaszigyzékével kapcsolatban azt írja, hogy a finn kormány közölte Moszkvával, hogy kész a határvizsgálat ügyes bizottság elé terjeszteni. A finn bizottság elnöke ebben az esetben Inkala ezredes határbiztos lenne. A finn határbi-

KOPROL a legjobb hashajtó!

Csak kevés hashajtó felel meg mindazoknak a követelményeknek, amelyeket az orvostudomány a jó hashajtótól elvár. A jó hashajtó mindenek előtt biztos hatású legyen, ne okozzon görcsöket, hatása legyen enyhe, de biztos. Ize kellemes kell legyen, hogy azedése ne okozzon még gyermekeknél sem nehézséget. Mindezen követelményeknek tökéletesen megfelel a KOPROL csokoládécsiszta, amelyet gyermekek és felnőttek egyaránt szívesen szednek.

KOPROL

halgatáson fogadta Maisky londoni szovjet nagykövetet, akivel közölte azt a reményét, hogy a finn-orosz viszályt sikerül békésen megoldani. Maisky nagykövet azt felelte, hogy a helyzet további alakulása a finn kormány magatartásától függ. Szerinte a finnek provokáló magatartást tanúsítanak.

A Reuter iroda jelenti, hogy Mericsikov tábornok a leningrádi hadseregek főparancsnoka, felfüggesztette a tisztek és katonák szabadságolását.

Egyre feszültebb a helyzet

Moszkvából érkezett jelentés szerint, egész Szovjetországban tegnap hatalmas tüntetés zajlottak le. Moszkvában, Leningrádban és több más szovjet városban a tömegben tüntettek Finnország ellen. A tömeg a katonai akció minél gyorsabb megindítását követelte. Szovjetországban — ahogyan ez egész bizonyossággal megállapítható — háborus hangulat uralkodik.

ERKKO finn külügyminiszter nyilatkozatában kijelentette, hogy Finnországban teljes a rend és a nyugalom. Határozottan megcáfolta azokat a szovjet jelentéseket, melyek szerint a finn tüzérsegek tüzelést intéztek a szovjet katonaságra. A kormány vizsgálatazt indított ebben az ügyben és megállapította hogy a finn tüzérsegek nem támadták az orosz csapatokra. A kormány felajánlta azonban a szovjetnek, hogy készséggel elküldi megbizottait egy finn-szovjet megvizsgálásra. Erkkó külügyminiszter szerint, minden valószínűség szerint szerencsétlenség

történhetett. A szovjetcsapatok, a finn határtól husz kilométernyire lövőgyakorlatot folytattak. Nemcsak a tüntetés, hanem bizonyos — folytatta Erkkó külügyminiszter — hogy saját hadseregbeli ágyu intézte azt a lövést, amely 20 orosz katonának a halálát és sebesülését idézte elő.

Moszkva azt követeli, hogy csapatainkat 25 kilométernyire vonjuk vissza a határtól, ezt a követelést nem fogjuk teljesíteni. Semmilyen egyoldalú megoldást nem fogadunk el.

Bevezetik Angliában az egyes élelmiszer-cikkek fogyasztásának korlátozását

Londonból jelentik: Morrison közlélemzési miniszter ma az alsóházban bejelentette, hogy 1940. január 8-án bevezetik a vaj és a szalonna fogyasztásának korlátozását. Ettől az időponttól kezdve fejenként csupán négy unciát vaját és szalonnát szolgáltatnak ki. Korlátozni fogják ezen kívül a sonka fogyasztást is.

URANIA. Telefon: 12-32.

Siker, mely az egész várost telrázta közönyéből

Évek óta ismét egy diadalmas, zenés, énekes világfilm.

CSAJKOWSKY, a nagy orosz zeneköltő élete filmje,

Egy mámoros báli éj

Főszerepben: Zarah Leander, Röck Marika, Leo Slezák.

E bádások: 5, 7.15 és 9.30 órakor,

Uj METRO világhíradó.

NATHA HÜLES • GRIPPA ANTINEURALGIC TJAWOL

DOBOZ 3
TABLETTÁVAL

Végeért a romániai reformátusok kolozsvári közgyűlése

**Az új választások eredménye — Új lelkipásztorok felszentelése
az egyházkerületben**

Kolozsvárról jelentik: Az Aradi Közlöny beszámolt az Erdélyi Református Egyházkerület kolozsvári közgyűlésének első napjáról, amikor is a közgyűlés gróf Teleki Artúr egyházkerületi főgondnok elnöke mellett számos nagyérdekeségű határozatot hozott. Az egyes határozatok részletes vitája során több felszólalás hangzott el, amelyekre Vásárhelyi János püspök válaszólt. Az egyház főhálójának adott kifejezést a közgyűlés bizalmáért és biztosította lelkészársáit, hogy mindég a méltányosság és szeretet vezérelje majd az e tekintetben felmerülő problémák megoldásánál is.

Ezután Kiss Lajos görényi esperes, az egyházi legfőbb bíróság tagja, a távollévő Bene Ferenc dr. helyett ismertette a közgyűlési tagsággal járó új választások eredményét, mely a következő:

Az egyházi legfelsőbb bíróság tagjai: Rendes tagok: Dr. Bene Ferenc, dr. Vékás Lajos, Kádár Géza, Kovács László, Kiss Lajos, Nagy Endre. Póttagok: Fejér Pál, Almási Samu, dr. Imreh Lajos, Dóczy Ferenc, gróf Bethlen Bálint, Szabó András, dr. Horváth Miklós, Kolozsvári József.

Lelkészi pótigazgatótanácsos: Voloncs Miklós. Marosvásárhelyi kollégiumi főgondnok: gróf Theodatagi József.

Sepsiszentgyörgyi kollégiumi főgondnok: dr. Főrök Andor.

Szeretetházi főgondnok: dr. Görög Ferenc. Theol. magántanárvizsgálóbizottsági tag: Dávid Gyula.

Előjárósági tagok: Teológiai fakultás: Kádár Géza. Kolozsvári kollégium: Nagy András. Zilahai kollégium: dr. Mezei Mihály. Sepsiszentgyörgyi kollégium: Imre Dezső. Kolozsvári leányfőgimnázium: Bethlen Mária grófnő.

Igazgatótanács irodai ügykezelést vizsgáló-

bizottságba: Elnök: Voloncs Miklós. Tagok: Csefő Sándor és Nagy Elek.

Számadás- és vagyonzvizsgáló bizottság tagjaiul: Elnök: Nagy Sándor, zilahai gimnáziumi tanár. Alelnök: Kovács László esperes. Tagok: Nagy Ferenc, Sándor Ferenc, dr. Illyés Géza, dr. Szász Ferenc, dr. Musnay László, Maksai Albert, Pogány Albert, Kovács Pál, Haáz Rudolf, Deák Ferenc.

Báró Baldácsy-alapítvány közgyűlési meghatalmazottai: Rendes tagok: Dr. gr. Bánffy Miklós, Vásárhelyi János. Póttag: Meszter Mihály.

Nyugdíj- és özvegy-gyámintézet végrehajtóbizottsága: Rendes tagok: Világiak: Dr. Bene Fe-

Milyen eddig be nem jelentett jövedelmekre vonatkozik az adóamnestia?

1939. december 31-ig lehet megtenni a bejelentéseket

Annakidején megemlékeztünk a pénzügyi amnestiáról szóló törvény megjelenéséről és közöltük, hogy mindazok, akik 1939. december 31-ig bejelentik a kincstárnak eddig be nem jelentett jövedelmeiket és az ezek után esedékes adót kifizetik, bírságelengedésben részesülnek. Az adóügyi amnestia azon jövedelmekre is vonatkozik, amelyek után kereskedelmi vagy ipari adót kell fizetni az egyenesadó törvény alapján.

Olvasóink tájékoztatása végett az alábbiakban ismertetjük azokat a jövedelmeket, amelyekre akár elnézés vagy a törvény nem ismerése következtében nem jelenthettek be az illetékes pénzügyi közegeknek:

1. A kereskedelmi és ipari vállalatokból származó eddig be nem jelentett jövedelmek. Így tehát minden új ipari vagy kereskedelmi vállalkozást be kell jelenteni, de közölni kell azt is, ha valamely vállalat ipari vagy kereskedelmi tevékenységét új üzletágakra terjeszti ki.

2. A bérlők mezőgazdasági vállalkozásokból származó jövedelme.

3. Az erdő- és bányavállalkozásokból származó jövedelmek, függetlenül attól, hogy bérlők, koncessziót élvezők vagy tulajdonosok végzik a munkálatokat.

4. Bank-, leszámítási és kölcsön-műveletekből származó jövedelmek.

5. A szállító vállalatok jövedelmei.

6. A különböző vállalkozók, építésszek jövedelmei.

7. A részvénytársaságok részére a törvény 1940. március 31-én állapítja meg a bejelentés határidejét arra az esetre, ha 1939. december 31-ikén lezáruló mérlegeikben feltüntetik mindazokat a kereskedelmi és ipari jövedelmeket, amelyekre az előző években nem vetettek ki adót, mert azok a mérlegekben nem szerepeltek.

Az épületek után fizetendő adók közül az alábbiakat soroljuk fel, amelyek bejelentése elmaradhatott:

renc, dr. Marjónossy György, dr. Vékás Lajos
Lelkészek: Kiss Lajos, Máthé Sándor, Tökés József. Tanáriak: Dóczy Ferenc, Gönczi László, Nagy Endre. Tanítóiak: Lőrinczy Ferenc, Kovács Lajos, Máthé György. Központi tisztviselői: Meszter Mihály.

Póttagok: Világiak: Dr. Szász Ferenc, dr. Gazda Endre, dr. Tusa Gábor. Lelkészek: Deák Ferenc, Nagy Ferenc, dr. Illyés Géza. Tanáriak: Elekes Viktor, Sándor Ferenc, Dániel Viktor, Tanítóiak: Kali Sándor, Sándor István, Péterffy Lajos. Központi tisztviselő: Almási Samu.

Ennek ismertetése után az előadó tanácsosok megtették előterjesztéseiket, amelyek magukban foglalták a nyugdíjak és az özvegyi ellátások fel-emelésének nagyhorderejű kérdését is. Több fontos kérdés után Illyés Gyula dr. tanügyi előadó tanácsos bejelentette, hogy az egyházkerület a következőket hívta meg rendes tanárokká: Báthory Józsefet és Debreczy Sándort a sepsiszentgyörgyi kollégiumba, Boérné Léber Margitot a székelyudvarhelyi tanítóképzőbe, Kissné Seprődi Annát a sepsiszentgyörgyi leánygimnáziumba és Királyné Csathó Annát a székelyudvarhelyi tanítóképzőbe.

Vasárnap reggel kilenc órakor folytatódott a közgyűlés, amelynek megindító mozzanata volt az újonnan felszentelendő tizenhét ifjú lelkipásztor felvonulása. Vásárhelyi János püspök meleg szavakkal bocsájtotta utjukra az ifjú lelkipásztorokat, ezután a köszönet és a hála szavaival emlékezett meg az erdélyi egyházkerület közgyűlési tagjainak buzgó munkájáról. Gróf Teleki Artúr ünnepélyesen jelentette be a közgyűlés bezárását.

Ezután vonultak a közgyűlés tagjai az egyházzfővel és az egyházkerületi főgondnokkal az élen az ősi belvárosi templomba, ahol megkezdődött a fiatal papok felszentelési istentisztelete. Az istentiszteleten Maksay Albert teológiai tanár mondott ünnepi beszédet, majd Vásárhelyi János dr. háláadó imájával záródott be a lélekemelő ünnepély. Ősi szokás szerint a főpásztor ebéden látta vendégül az ifjú felszentelt lelkészeket.

Gazdasági helyzetjelentés

Bucuresti. A gyapot-piacon csaknem teljesen szünetel az üzletkötés, a parasztyapot viszonylatában. Az ipari gyapot terén a kereskedelmi tevékenység továbbra is hanyatlik. A behozatal csekély, a parasztyapot árai változatlanok, az irányzat bizonytalan. A Törökországgal folytatott külkereskedelmi tárgyalások során napirendre került a gyapotbehozatal kérdése is és a gyapot behozatalának lehetőségét az Egyiptommal folyó kereskedelmi tárgyalások alkalmával is napirendre veszik.

A bucaresti kereskedelmi és iparkamara heti köznyomatosa rámutat arra, hogy a gyarmatú piacon úgy bel- mint külföldi vonatkozásban az üzletek száma igen komoly visszafordítást mutat, a létrejött üzletek mennyisége szempontjából. A világkereskedelem igen megszenvedti a nemzetközi piacok szervezetlenségét.

A devizák tözsdél forgalmának első tözsdénapi tegnap volt Bucurestiben. Ez alkalommal úgy a tözsdéi ügynökök, mint a bankok képviselői megjelentek a tözsdén. Üzletkötés azonban nem történt, mert csak eladók voltak, mivel a devizavásárlásra jogosított engedélyeket a devizahivatal még nem készítette el.

Ez év november 22-ig 576.180 tonna buza kivitelének kötelezettségét jelentették be a nemzeti szövetkezeti intézetnek. Ezekből a mennyiségekből a mai napig az alábbi tételeket exportálták: Németország részére 125 ezer tonna, Anglia részére 65 ezer tonna, Olaszország részére 10 ezer tonna, Svájc 7180 tonna, Látta 7960 tonna, összesen: 245.130 tonna.

CORSO Tel.: 20-65. 3, 5, 7.15, 9.15.

Szenzációs kettős műsor:

I. Danielle Darieux „Csalás” legszebb filmje:

II. STAN és BRAN „Két tükör”

Ujabb feltűnéstkelő leleplezések a budapesti aransikkasztás bünperében

A Magyar Nemzeti Bank tulajdonába megy át a megtalált aranykincs —
Az aransikkasztás tettesét többször már ideggyógyintézetben kezelték

Budapest. A magyar közvéleményt napok óta az a nagy aranylopási per foglalkoztatja, melyről az Aradi Közlöny is részletesen beszámolt. A lopás tettese az ismert Scheid arany- és ezüst váltóintézet részvénytársaág Dworák nevű tisztviselője, akinek lakásán 162 kilogram aranyat rudakban, valamint 3000 darab aranyérmét találtak, mintegy másfélmillió pengő értékben. A milliós sikkasztást akkor fedezték fel, amikor a vállalatnak bécsi törzsintézete ajánlott levelet kapott, amelyben a budapesti intézetben elkövetett nagyszabású csalásokra felhívták a figyelmet.

A bécsi anyaintézet vezetője nyomban Budapestre utazott és feljelentést tett a rendőrségen. A nyomozás megállapította, hogy Dworák az aranyolvasztó kemence tetején kis nyílást csinált, amelyen át az olvasztási folyamat alatt aranyat szedett ki és azt más értéktelen fémekkel pótolta. A vállalat helyiségeinek átvizsgálásakor rájöttek, hogy a falakban titkos rekeszekben aranyrudak voltak elrejtve és ugyancsak aranyrudakat rejtett el Dworák magánlakásában is a falakba, valamint a kertben is ez volt elásva.

Összesen százhatvan két kilogram tiszta arany és 3000 darab aranyérmét kerített így napfényre. Azt hiszik, hogy Dworák ezenkívül nagymennyiségű aranyat külföldre is kicsempésztett.

Az így okozott közgazdasági kár igen nagy lehet, mert a vállalat Magyarországon monopóliust élvez.

Dworákot és bűntársait letartóztatták.

Az aranybotrány nyomozása már befejezéséhez közeledik és újabb megállapították, hogy pontosan 140 kilogram 0.999 ezrelékes, tehát tiszta színaranyat találtak részint a gyártelepen, részint Dworák anyjának a villájában, részint a padláson elrejtve és a kertben elásva. Találtak továbbá 27 kilogram felbecsülhetetlen értékű pénzgyűjteményt is. Köztük van egy Rákóczi-korabeli érme is, amelynek csak ezt az egyetlen példányát ismerik egész Európában.

Dworák Norbertet több ízben is kihallgatták a rendőrségen. A magas, fekete férfit

hosszabb időn keresztül ideggyógyintézetben kezelték gondnokság alatt is állt.

Mindamellett kihallgatása során egészen különleges észleli képességről tett bizonyosságot, amikor a legbonyolultabb számtani műveleteket végezte el, de mindig

csak az arannyal s az arannyal kapcsolatban.

A detektívek beengedték őt abba a szobába, ahol a lefoglalt kincseket őrzik. A hisztériásan viselkedő ember, aki izgatottan ugrált az asztal körül, tett-vett, számolt és közben folyton

merev szemmel az aranyat vizsgálta,

a detektívek érthetetlenül nézték.

Hogy milyen nagy mennyiség a 167 kilogram arany, arra jellemző az iparügyi miniszter legutóbbi beszéde, hogy Magyarország egész évi aranytermése kevesebb ennél a mennyiségnél. Az elmúlt évben felkocozott munkával összesen 162 kilogram aranyat termelt Magyarország.

A most előkerült aranyat a törvény értelmében természetesen elkobozzák és

az egész az állam tulajdonába megy át.

A büntelmi eljárás befejezése után az arany-

kincset a Nemzeti Bankba viszik. Nem lehetetlen, hogy Dworák Norbert büntetőjogi szempontból nem lesz felelősségre vonható, mert birtokában elmeorvosi bizonyítvány és gondnokság alá helyezési végzés van. Dworák vagyonára elrendelték a büntelmi zárlatot.

Érdekes, hogy a nagyszámú károsult közül eddig csak néhány jelentkezett a rendőrségen.

A bűnügy kipattanása óta egvéként a magyarországi ékszerszakma, mint megzavart hangyaboly tanácskozik. A károsultak, vagyis azok a kisiparosok, kik hosszú évek során át üzleti öszszeköttetésben voltak a „Scheid A. G.” budapesti üzemével, valószínű, hogy a közeli napokban már együttesen fellépnek igényeikkel. Szakmai körökben arról is beszélnek, hogy a büntelmi eljárást hamarosan követni fogja a büntelmi zárlat.

Dworák Norbert tetemes vagyon felett rendelkezett és gazdag ember hírére kívül valóban milliomos volt. Szűkebb baráti körében azt mondják, hogy

csupán Budapesten 30 bérháza és telke van.

Egész vagyonát körülbelül huszmillió pengő-re becsülik. Az aransikkasztás befejezése arról is beszélnek, hogy Dworák Norbert nem csak a

Községrendészeti, árellelőrzési és közvagyonvédelmi rendőrszolgálatot szervez a város vezetősége

Január 1-én kezdi meg működését az új városi szolgálat

Aradváros vezetősége szabályrendeletet készített, amelynek értelmében a közigazgatási ügyosztály mellett új szolgálatot szervezett az ellenőrzési és községi vagyonőrzési munkálatok elvégzésére. Az új szolgálat 1940. január elsején kezdi meg működését és a szabályrendelet szerint a polgármesternek jelleltőséget nyújt majd az ellenőrző-szolgálat működése a közigazgatási törvény különböző intézkedéseinek teljesítésére így, a hivatalosan megállapított árak ellenőrzésénél és az ár, valamint áruüzérkedés megakadályozásánál. Az új szolgálatot egy szolgálati főnök vezeti, személyzete pedig a következő: egy főellenőr, osztályfőnöki rangban, tíz kerületi ellenőr hivatalfőnöki rangban, tíz kerületi ügynök fogalmazói rangban, egy gépiró, egy községi őrpáncsnok, egy segédparancsnok és husz községi őr. Részletesen felsorolja a szabályrendelet az új szolgálatban való alkalmaztatás feltételeit, majd az ellenőrző szerv működésének kereteit. Az ellenőrző szolgálat hatáskörébe tartozik az összes községrendészeti ügyek, valamint a községi és mezői javak őrzése, a közúti és országúti közlekedés szabályozása, ugyancsak a piacok és más nyilvános helyiségek forgalmának rendezése, a szállítási eszközök biztosítása a város területén, tüzvész és árvíz elleni szolgálat, ugyancsak járványos és fertőző betegségek megakadályozásával kapcsolatos intézkedések, kártékonny állatok elpusztítása, holttestek elszállítása, szállodák és pensiók ellenőrzése, általában pedig a köztisztaság és közegészségügyi rendelkezések tiszteletben tartásának ellenőrzése, mérleg-ellenőrzés, az italmérési helyiségek felülvizsgálása, ide tartozik a szódavíz, a limonádé, ásványvizek és a pezsgő ellenőrzése is, ételek és italok egészségügyi szempontból való felülvizsgálata, hirdetmény ellenőrzés, a koldulás megszüntetését célzó intézkedések keresztülvitele, színház és látványosság rendészeti felülvizsgálás, ipari és kereskedelmi

EGYSÉGBEN AZ ERŐNK!

A d a k o z z u n k mindnyájan
az aradi Magyar Népközös-
ség nyomorenyhitő segély-
akciójára!

☆

Befizetéseket elfogad és nyilvántart az

ARADI KÖZLÖNY

Kiadóhivatala.

☆

Természetbeni adományok a Népközösség
hivatalába (Ipáros Kulturbázis) küldendők!

felédezett 167 kiló arannyal rendelkezik, hanem ennél jóval nagyobb aranykészleteket őriz titkos rejtékhelyeken.

A jugoszláviai Országos Magyar Párt ujból megkezdte működését

Belgrád. A jugoszláviai Bácskányán egy vacsora keretében a jugoszláviai volt magyar párt vezetői összejövetelt tartottak. Több beszólásban tárgyalták Jugoszlávia bel- és külpolitikai helyzetét és a szónokok hangsúlyozták, hogy a helyzet örövendéses alakulása következtében most már nincs semmi akadály a szerb-magyar barátság kifejlődésének. Batta dr. megállapította, hogy a jugoszláviai magyar pártot annakidején tulajdonképpen nem is szüntették meg írásbeli végzéssel, csupán lehetetlenné tették annak működését. A párt vezetői elhatározták, hogy Váradi Imre dr., a jugoszláviai hatóságoknál jelentse be, hogy a jugoszláviai Országos Magyar Párt ismét megkezdte működését.

FORUM filmszínház. — Tel.: 20-10.

Ma, utoljára a szezon legszebb filmje:

Várlak Charles Boyer és
Irene Dunne-vel.

Uj FOX-híradó legújabb eseményekkel.
Előadások 7.15 és 9.15 órákor.

HOLNAP PREMIER!

SHERLOCK HOLMES

a Baskervillei kutyá-ban

Basil Rathbone, Richard Greene és Nigel Bruce-vel.

Conan Doyle detektívtörténete:

legidegfejtőbb és leg-
rejtélyesebb kalandja,

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 . . . || Egy hónapra 70 .

Vissza a dzsungelbe!

A jelenleg folyó háború már a békés vadállatokat sem kíméli és a harcban álló országok állatkertjei napról-napra üresebbé válnak. Az ok: az élelmezés többé kerülne, mint egy kis megtizedelés. A londoni, párisi állatkertek első háborús áldozatairól már hekkkel ezelőtti hírt kaptunk: néhány óriáskigyót pusztítottak el. Aztán már nem egyszer hallottunk újabb halálos ítéletekről és a békés állatkertek lakói részére nem a legrosszabb jövő képe rajzolódott ki. Nekik tűrnök kell az emberi akaratot, önkényét, amely kizárólagossági joggal bír. És akár méreggel teszik el őket láb alól, akár kést döfnek beléjük, vagy vízbe fullasztják őket: a Homo Sapiens mégis marad. Gáncsnéki lovag.

De nem ezen a véleményen vannak egyesek az Úlvilágban. Az óceánon túl, ahol az áhitott béke jobban hozzáférhető az emberi szívekbe, mint a háborúktól halálosan megfertőzött, véa Európában, ott nem tudnak megállás, gondolkodás nélkül elhaladni az állatokat ért igazságtalanság mellett. Amerika nem hagyja az állatkertek védtelen lakóit. Az ottani állatvédők egyesületek komoly célt tűztek ki maguk elé: megmenteni a mltsemvédő állatokat, megmenteni az emberi becsületet. Az összes nagyobb állatkertek vezetői levelet kaptak az amerikai állatvédők szervezeteiktől. Leveleket, amelyekben a halálraítelt óriáskigyók, oroszlanok, pingvinek, jaguárok, leopárdok és a többiek szabadságsi lehetősége van látéva.

Amerika baba akarja viténi az európai állatkertek lakóit. Haza, az úserdőbe, az északi sarkra, Indiába és általában a földkerekség minden olyan pontjára, ahol béke van és ahol az állatok nyugodtan élhetnek és otthonra találhatnak. A gyalgéria sem hiányzik azokból, akik ezt az eszmét felvetették. Az elszállítással járó összes költségeket vállalják és most már csak az európai állatkertek igazgatóságain múlik, hogy az eszme letté válik.

És ha majd tényleg arra kerül a sor, hogy kontinensünk elbucuzzék vadállataink nagy részétől: ez a bucsu nem érinti kellemesen az emberi fajt. Egy kis szorongást érezhet az ember. Szorongással gondolhat arra, hogy milyen bírálatot, milyen szigorú kritikát gyakorol majd köztük a dzsungelbe, úserdőbe visszatért sereg? Vajon mit mesélhetnek az állatok otthonmaradt társaiknak, milyen véleményét alkották az emberekről, mirőlünk?

Lehet, hogy csodákat beszélnek majd a civilizációról, a kulturáról, de a lélekről már nem lehet hízzeigő mondanivalójuk. Lenézés, korbácsolás, éheztes nem azok az eszközök, amelyek az elragadtatást váltják ki valakiből.

Hazameennek. És az úserdők titokzatos léthomályában vajon mit mesélnek a világottárt dzsungellakók Rudyard Kiplingről? Mit regének a lebermehényes, frakkos pingvinek Amatole France-ról az északi sark légtáblán? Akármít mesélnek, végső mondatuk csak egy lehet: Mindenütt jó, de a legjobb otthon. (G. L.)

— DECEMBER 1. ORSZÁGOS ÜNNEPSÉGEI GYULAFEHÉRVÁRON. Bucuresti. December elsejét Erdély egyesülésének évfordulóját, mékő keret között ünneplik meg Gyulafehérváron. Az ünnepek szónokai Mironescu és Valda-Voevod királyi tanácsosok lesznek.

— Udvari vadászatok. Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Carol király és Mihai nagyvaida tegnap este tértek vissza a brähla- és buzäumegei vadászatokról. A pályaudvaron Tătărescu miniszterelnök és Gurgu miniszter fogadták. Az Uralkodó kíséretében voltak Urdăreanu udvari miniszter, Dombrowsky tábornok, Bucuresti főpolgármestere, Lupescu ezredes és Ilie Radu őrnagy.

— Tătărescu kihallgatáson fogadta a bucuresti-német követet. Bucurestiből jelentik: Tătărescu miniszterelnök tegnap délelőtt kihallgatáson fogadta Fabritius dr. bucuresti-német követet.

— Az országőrpáncsnoki tanfolyamok résztvevői letették az esküt. Bucurestiből jelentik: A brezaei, sepsiszentgyörgyi és predeali országőrpáncsnoki tanfolyamokon résztvevő több mint hétszáz tanító, lelkész és középiskolai tanár, vasárnap Predealon letette az országőrpáncsnoki esküt.

— Románia pápai követe emlékermet adományozott Csikvármegye prefektusának. Cassulo András érsek, pápai követ május végén és június első felében, Márton Áron erdélyi püspök kíséretében személyes látogatást tett a Székelyföldön. Utja során feleltethetetlen benyomásokat szerzett. A lakosság, különösen Csikmegyében, ősi székely viseletében, végaláthatatlan sorokban, fegyelmezetten várta és lelkesen köszöntötte Öszentsége követét. Csikmegyei utja során a nunciust Drimba Iosif ezredes-megye főnök is elkísérte. A csiki prefektus közismert udvariassága és előzékenysége oly mély benyomást tett Öszentsége követénél, hogy most a gyulafehérvári püspökség utján XI. Pius pápa arcképével ellátott ezüstéremmel ajándékozta meg. Kísérőlevelében nagy megbecsüléssel és szeretettel emlékezik meg Cassulo érsek székelyföldi látogatásáról és Drimba ezredes-megye főnök személyéről.

— NEM ADJÁK KI AZ 1939-ES NOBEL-BÉKEDIJÁT. Oslóból jelentik: A storthing Nobel-bizottsága elhatározta, hogy a Nobel-békédíjat idén nem adja ki.

— Négy száz fázant löttek a temesmegyei vadászaton. A temesmegyei Bruckenau határában levő királyi vadászterületen Mocsonyi Anton királyi főudvarmester nagyszabású vadászatot rendezett, amelyen résztvettek Popovici Virgil ezredes, temesmegyei prefektus, Dobrin Ioan dr. lugosi polgármester és még számosan. A vadászati résztvevői 400 fázant, 220 nyulat, egy vadmacskát és számos kisebb vadat elvettek.

— Messerschmidt professzor Németországban van. Berlin. (Rador.) Messerschmidt professzor, a híres német repülőgép-tervező, akiről a külföldi lapok azt állították, hogy megszökött Németországból, tegnap megjelent a külföldi és német sajtótudósítók berlini értekezletén.

A légvédelmi előadások sorrendje

A Central-mozgóban tartandó légvédelmi előadások mai és holnapi sorrendje a következő:

November 29-én: V. kerület 8-8.50-ig S-Y betűig, 9-9.50 A-H betűig, 10-10.50 I-R betűig, VI. kerület 16-16.50 V-Y betűig, 17-17.50 A-E betűig.

November 30-án: VI. kerület 8-8.50-ig F-J betűig, 9-9.50 K-O betűig, 10-10.50 P-U betűig, VII. kerület 16-16.50 V-Y betűig, 17-17.50 F-J, K-O és P-U betűig.

— Kitüntetett magyar festőművészek. Budapestről jelentik: A magyar kultuszminiszterium Edvi Ilés Aladár festőművészek, az 1938. évi Szonyi István festőművészek az 1939. évi magyar állami nagy aranyérmét adományozta művészi müködsük elismerésül.

— A Magyar Népközösség aradi tagozatának felhívása. A Magyar Népközösség aradi vezetősége közli a népközösségi tagokkal, hogy a régebben a Népközösség részére felajánlott önkéntes adományokat a népközösségi irodába is befizethetik (Iparos Kulturház, Str. Brătianu 18. szám).

Regi és tört ezüstöt APPOINTIA NISZEL
veszünk a lemagasabb napi áron — ARAD, Str. Eminescu 20

— Költözködik a járásbíróóság büntető-tagozata. Az aradi járásbíróóság ezúton közli, hogy büntető-tagozatát, amely eddig a városháza épületében nyert elhelyezést, december elsejétől kezdve a Victoria-bank, Ferdinand-ut 1. szám alatt levő épületének első emeletére helyezi át. A bejárat a munkakamara kapuján van. Azok, akiknek december elseje utánra idézésük van tehát a városházán elhelyezett járásbíróóságon, ne a városháza hatvanégyes számú szobáit keressék fel, hanem a Victoria-bank épületének első emeletén jelentkezzenek idézéseikkel.

— CSÜTÖRIKÖN TARTJÁK MEG AZ ARADI HETIPIACOT. Az aradi piaci biztosság közli az érdekeltekkel, hogy a december elsején nemzeti ünnepre való tekintettel a pénteki hetipiác elmarad és a hetipiácot csütörtökön tartják meg Pénteken délelőtt 10 óráig vasárnapi piacot engedélyeznek.

Elővigyázatos

— De, kedves mester. Ön azt ígérte nekem, hogy a ruhát a legolcsóbb áron készíti és most mégis 4000 lejt kér érte...

— Bocsnát, uram, de ebben az összegben már a perköltség is befoglalatik...

Öz. Reisinger Sándorné halála

Közírtseletben álló, szétes körökben ismert és hecsült aradi uriaszony hunyt el kedden reggel: Öz. Reisinger Sándorné. Reisinger Sándor, az egykori Fodor és Reisinger építészeti cég néhai belfeljének özvegye. A 63 éves uriaszony hétfőn reggel agyvérzést kapott és családja azonnal szanatóriumba szállította, ahol a leggondosabb orvosi kezelés sem tudta megmenteni és kedden reggel 9 órakor bekövetkezett a halál, amely mély gyászba borította az uriaszony családját és barátainak és tisztelőinek kiterjedt táborát. Reisinger Sándor egyike volt Arad régi társadalmá legismertebb egyéniségeinek. Kiváló szakmáján folytán számos nagyszabású építkezést vezetett, így többek között ő építette a régi aradi repülőteret, valamint több középületet is. A Reisinger-villát csaknem minden aradi ismeri és ebben élt családja körében hosszú éveken át a tragikus gyorsasággal elhunyt uriaszony. Pedáns, rendszerető jó háziasszony és kiváló üzletasszony volt öz. Reisinger Sándorné, aki az üzleti életben nagy támasza volt férjének. Arad leg-elegánsabb asszonyai közé tartozott az elhunyt, aki azonban már nagyon hosszú idő óta, de főként férjének öt évvel ezelőtti bekövetkezett halála után teljesen visszavonultan és csakis családjának élt. Mélységes részvételt keltett városszerte a tragikus haláleset és az elhunyt uriaszonyt fia, Reisinger György építész-mérnök, leánya Zsuzsanna, férjezett Groszmann Pálné és veje Groszmann Pál, valamint tisztelőinek és barátainak nagy tábora gyászolja.

— SZIGORUAN TILOS A FÉNYKÉPEZÉS!

Az aradi rendőrség állambiztonsági hivatala közli, hogy a mai naptól kezdve szigorúan tilos az utcán, parkokban és tereken általában a szabadtéren történő fényképezés. Mirdazok ellen, akik a rendelőt ellenére az utcán fényképeznek, büntetői eljárást indítanak.

— Sulyok István püspök szenteli fel a szatmári református templomot. Szatmárról jelentik: A külbelki református templomot december 10-én ezersznapos ünnepség keretében szenteli fel Sulyok István református püspök. Ez a nap nemcsak a református egyháznak, de városunk egész magyar társadalmának ünnepe lesz. A reformátusok külbelki temploma Szatmár egyik felekezeteinek áldozatkészségét és fáradhatatlanságát testesíti meg. Az ünnepélyes templomszentelési istentisztelet a külbelki templomban délelőtt 10 órakor kezdődik. Előzőleg a lelkészi kar és a hívek a templom előtti téren ünnepélyesen fogadják Sulyok István püspököt. Az istentiszteleten Csernák Béla egyházközségi főjegyző igét olvas és imádkozik, majd a Református Iparos Dalegyület Csecskedy Károly nagy vezényletével énekel. Sulyok István püspök annepi beszédet mond, majd a Református Fiúfőgimnázium, Énekkara énekel. Nagy Ferenc tanár vezényletével. A templomból kirekedt közönség számára mikrofon fogja közvetíteni az istentiszteletet. Délben fél 2 órakor közeledt lesz a Református Leánygimnázium tornacsarnokában.

Friss nyul 40 Lei darab'a. Állandóan kap érkezett 40 Lei ható öhn József csemegüzlet, Lutheránus templommal szemben.

— Büntetések árszabály-kihágás miatt. Temesvári munkatársunk jelenti: Az árvizsgáló biztosság legutóbb tartott ülésén ismét több temesvári és aradi kereskedőt büntetett meg az árszabályzat ki nem függesztése miatt. Aradról egy kereskedőt, továbbá Szucs László, Metianu-Uccai teicsarnoktulajdonost büntették meg háromezer leire. A november 18-án keltezett rendelet értelmében ujjalakult az ármximáló bizottság, melynek elnöke dr. Ciupe Gheorghe kormányzósági vezértitkár, dr. Tieran Emil főpolgármester, Ciurcaneanu vezérigazgató, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Faur Livius munkügyi vezérfelügyelő, Madamcovici Nicolae ezredes, a nemzeti gárda parancsnoka, Buteanu Nicolae dr. erőszésgyűvi vezérfelügyelő, Cățina Vasile kereskedő, továbbá Balajiu Ioan.

— Dr. Grünwald ismét rendel.
— Megszűnik a 2-es számú közúti gépkocsilírat. A városi közüzemek igazgatósága köztudomása hozza, hogy december elsejétől kezdődőleg véglegesen megszünteti a 2-es számú közúti gépkocsivonalon a járatokat. A 11-es vonal továbbra is megmarad azzal, hogy itt — tehát kisszentmiklósi viszonylatban. — nagyobb befogadóképességű gépkocsit állítanak majd forgalomba.

— Dr. Thau helyőgyász ismét rendel.
— TÜZET OKOZOTT A GYERTYA. Tegnap este tűz keletkezett özvegy Szepesi Lajosné Miron Cosțin-ucca 4. szám alatti lakásában. Az esti órákban ugyanis rövidárlat következtében kiáludt a jakásban a villanylámpa és ezért Szepesiné gyertyát gyújtott. A gyertya ejdült és lángra gyújtotta az asztalterítőt. A tűz kifejlődését a házbeliek gátoálták meg, akik rövidesen eloltották a lángokat.

— Borzalmas rablőgyilkosság Kolozsváron. Kolozsvárról jelentik: Eddig még ismeretlen tettes hétéfőn délben 1 óra körül behatolt Bartók Sándor vasúti főmérnöknek a Fellegváron, Gruia-ucca 5. szám alatti villájába és a főmérnök feleségét, kalapácsütéssel leterítette, majd az elalélt asszony ütőerét ismeltvágta, a lakást kirabolta. Értékes ékszereket és pénzt vitt magával. Bartók hivatalos uton volt a gyilkosság napján. A rémtettet iskoláslányuk fedezte fel az iskólából hazajövet. Megindult a nyomozás.

Kulturpalota

A Nemzetvédelmi Miniszterium szimfonikus zenekara 1. évi december 3-án, vasárnap este 9 órakor

nagy szimfonikus hangversenyt rendez.

Vezénvel: Egizio Massini alezredes, a katonai zenekarok felügyelője.

MUSOR: Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok, Beethoven: V. szimfonia, Liszt: Preludium, S. Horceag: Divertiment rustic, G. Enescu: Poema Romant.

Jequek a Kulturpalota pénztáránál.

Óriási érdeklődés nyilvánul meg az Erdélyi Kamara Színház mai előadása iránt

Hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a ma este megnyíló Erdélyi Kamara Színház előadása iránt. Vasárnap délelőtt kezdte árusítani a jegyeket az elővételi pénztár és alig néhány jegy maradt eladatlannul a szerdai bemutató előadásra. A színház, és évadnyitó darabnál, a „Művészpár“-nál jobbat, szellemesebbet és szórakoztatóbbat nem is talált volna az igazgatóság. Tárnya a színész házaspár családi élete, amelyben úgy a férfi, mint a nő képtelen másé mint színházati játszani, egyikük sem tudja levetni magáról azt a maszkot, amit szokásszerűen, hivatásánál fogva magára kell öltetnie. Egyetlen pillanatra hull le az örök álarc és — a folytatást a bemutató előadás közönsége majd a saját szemével látja.

M. Erényi Böske, Gömöri Emma, Major Kató, Hegyessy Magda és az új női erők: Rápolthy Ica és Koós Dodó, Mészáros Béla, Felhő Ervin, Fajk Ödön, az új szerelmes színész, Péterffy Béla és Jávor Alfréd játssza a „Művészpár“ vezető szerepeit. A ragyogó kiállításban színre kerülő Fodorvigjáték szerdán, csütörtökön, szombaton, vasárnap délután és vasárnap este szerepel a színház műsorán. A pénztár mindente 10—1 és 4—7 óra között árusítja a jegyeket a színház Alexandri uca 2. szám alatti (Központi-szálló épülete) főbejárataánál, ahol tábla jelzi a bemenetet.

— **ZÜRICH TÖZSZEZARLAT:** Páris 990, London 17.47, Newyork 446, Brüsszel 737.75, Milánó 22.50, Amszterdam 236.70, Berlin 178, Szófia 540, Belgrád 10, Bucaresti 340.

— **December 1-én: közhivatali és iskolai szünet.** Bucarestből jelentik: Pénteken, december 1-én, Erdély egyesítésének ünnepén a közhivatalok nem dolgoznak és az iskolákban szünetelnek az előadások. Úgy a közhivatalok, mint az iskolák csak a következő napon tartanak nyitva.

— **Az ország katolikus püspöket ünneplésben részesítik** Cassulo pápai követet kivéve a születésnapja alkalmából. Temesvárról jelentik: Pacha Agoston dr. megyéspüspök Bucarestbe utazott, hogy szenatori minőségében résztvegyen a parlament megnyitására. A püspök egy héttel marad Bucarestben és részvesz az azon az ünnepesen, amelyben az ország katolikus püspökei Cassulo András apostoli nunciust részesítik, hűvenedik születésnapja alkalmával. Az ünneplés november 30-án lesz, Szent András napján, amikor a nunciust együttal névnapját is megtartja.

— **Vetrien sorhajóhadnagy újabb haditette.** Berlin. Vetrien sorhajóhadnagy, a scapa-flow-i támadás hőse, megtorpedózott és megsemmisített egy angol nehéz cirkálót, amely a London-osztályhoz tartozott.

Értesítem a n. é. közönséget, kedves barátaimat és jóismerőseimet, hogy a volt Albina éttermet, Str. Cercetasilor No. 2. szám alatt átvettük és azt f. hó 30-án, csütörtökön

„PARADIS“

étterem elnevezés alatt ünnepélyesen megnyitunk. Kittiő nyedi és hegyaljai borok, gratár special.

Abonenseket uccat kihördásra is felvesszünk.

Szíves pártfogást kér:

Neumann és Lósz.

— **Öngyilkossági kísérlet két ezüstkanál miatt.** Gengyí Iona, ujjimádj leány, aki Aradon háztartási alkalmazott. Öngyilkosságot kísérelt meg. Az életmentő marólugot ivott és ezért a központi kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. A rendőrségnek adott vallomásaiban a háztartásbeli alkalmazott azt vallotta, hogy azért akart megválni az életől, mert elvesztett két ezüstkanalat, amelyek munkaadójának evőeszközei közül most hiányzanak. Gengyí Iona attól fél, hogy az evőeszközök elvesztése miatt összeesziálák.

— **Koszorúmegváltás.** Steigerwald Alajos ravatalára szánt koszorúmegváltásra Hegyi Albert 100 lejt adományozott a Kolping Katolikus Egylet javára.

— **Megszűnik Magyarországon az előzetes cenzúra.** Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök az előzetes cenzúra ügyében úgy döntött, hogy a jelenlegi kötelező cenzurát fakultatív cenzurává alakítja át. Ez annyit jelent, hogy a lapok ezentúl nem kötelesek valamennyi cikküket és hírikeit előzetesen cenzuráztatni, hanem a szerkesztő maga dönti el, milyen cikket mutat be előzetesen a cenzúrának. Az új rendszert már a jövő héten életbeléptetik.

Marosi Timár János képkiallítása a Kulturpalotában
Megtekinthető 10—20 óráig.

— **Jelentkezés az állambiztonsági hivatalnál.** Az állambiztonsági hivatal felszólítja az alább felsorolt személyeket, hogy saját érdekükben mielőbb jelentkezzenek az állambiztonsági hivatal idegenellenőrző osztályán: Stern Gizella, Pfeiffer Juliska, Pfeiffer Iona, Schwartz Juliska, Kohn Sándor, Kohn István, Grünberger Sarolta, Klein Katica, Neuman Elea, Klein János, Róth Iona, Engelhardt Szeréna, Róth Rozália, Schlesinger Kálmán, özv. Trautner Sándorné, Trautner Fanni, Weiszberger Izidor, Stern Berta, Weiszberger Szidónia, Weiszberger Emilia, özv. Egri Mártonné, özv. Engel Jánosné, Engel Gizella, Engel Irén, Engel Eliza, Fischer Dezső, Tomsch Anna, Fischer Olga, Karter Cella

Svájei márkás, arany, ezüst, chrom női és férfi karórák, zseborák, briliáns ékszerek, valódi ezüst evőeszközök, dísz tárgyak, dus választékban kaphatók:

Hartmann Kálmán ékszerésznél,
Arad, Bul. Regina Maria Minorita-palota.

— **SULYOSABB KÖZLEKEDÉSI BALESET** érte Betea Solomon Aradon szolgálatot teljesítő katonát. Betea Solomon az egyik mellékucában elütötte egy kétkerekű kézikocsi, amelyet Deák Miklós Trenului-ucca 42. szám ajatti lakos tolt. A baleset következtében a katonára oly szerencsétlenül zuhant az uttestre, hogy karját törte. A baleset ügyében megindult a rendőri eljárás annak megállapítására, hogy azért ki terhel a felelősség.

— **Aradváros közüzemeinek távbeszélő számai.** A városi közüzemek igazgatósága közli, hogy ha a közönség távbeszélőn kíván érintkezésbe lépni az üzemek valamelyik irodájával, a következő távbeszélőszámokat tárcsázza: Az üzemigazgató irodája 12—60, műszaki szolgálat és anyag-ügyeket intéző iroda 23—06, felszólalások és felvilágosítások irodája 27—09 (mindhárom iroda a volt gázzár épületében. Muciu Scaevola-ucca 9—13), közuti gépkocsi-műhely (Virginia Hóttáran 6.) 12—70, vízművek és csatornázási üzem (Mós Alun 4.) 24—53, viztorony (Nicu Filipescu-ucca) 24—67, jégygár (Tripa Ioan-ucca) 10—65.

Amit minden aradi magyarnak tudnia kell:

A **Romániai Magyar Nép-közösséget** Aradon illetékesen és törvény általi joggal egyedül a Kolozsvári központi elnöki tanács által kinevezett 24 tagú központi átmeneti bizottság képviseli, amely **PALÁGYI Jenő dr. elnökletével** működik. Az átmeneti vezetőség hivatalos irrdelheviségét az Aradi Iparos Orvosi emeleti helyiségében rendezte be, abban a szobában, ahol annak idején a Front-összeírás történtek. Az irodai szolgálat hivatalos órákat minden munkanapon délelőtt 9-től 1-ig és délután 3—7-ig tart. (Telefon: 25—22.)

Olasz nyelv- és kulturfolyam Aradon

December hónap folyamán — később közzendő közelebbi időpontban — a Romániai Olasz Kulturintézmény olasz nyelv- és kultúrális tanfolyamot kezd Aradon, amelyet Luigi Cini, a Romániai Olasz Kulturmisszió tanára tart. Az előadásokra esteként 18—20 óra között kerül sor a Moise Nicorici-liceumban. Az előadásokat négy csoportban tartják és pedig: 1. Olasz nyelv 2. Kultúrális előadások. 3. Kereskedelmi fogzat. 4. Olasz aktualitások.

A beiratkozási feltételek az alábbiak: Beiratást díj 200 lei az egész tanévre, diákok részére évi 100 lei, amelyek lefizetésével a beiratottak jogosultak az Olasz Kulturális Misszió könyvtárának igénybevételeire és az előadások látogatására, valamint az 1940. évben Olaszországban idegenek részére megtartandó tanfolyamok tandíjából 30 százalékos kedvezményben részesülnek. Felvilágosítással a Moise Nicorici-liceumban szolgálnak hétfőn, szerdán és csütörtökön este 18—20 óra között.

— **Kiderült a hűdancos „Balogh Mária“ titka.** Budapest Hétfőre virradóra — miként a lapok jelentették — holtan találták gróf Lazari olasz állampolgár autójában Balogh Mária 18 éves táncsnőt, aki a gépkocsiban szívenlőtte magát. A vizsgálat során kiderült, hogy a halott nőnek csak művészi álnéve a Balogh Mária név, valójában azonban Bindász Klárral azonos Bindász Klári egyik hűsége volt Odessalchi Miklós herceg két év előtti kalandjának, amikor is a herceg, mint ismeretes, két fiatal jobb családból való budapesti leányt szöktetett meg szabolcsmegeyi birtokára.

— **Teaestély Kiszénén.** Tudósítónk jelenti: A kiszéni Iparosok Agilis Ifjusági Szakosztálya, mely nem régen már rendezett teaestélyt, vasárnap, folyó hó 26-án, káksalint-nap alkalmával, újabb estélyt adott nyélbe. A jóslakertű teánagyszámu publikum vett részt, amely Szálka Lajos zenekarának hangját mellett, szepentin- és konfetticsáta közben a legjobb hangulatban a reggeli órákig szórakozott. A rendező egyesület nem gesztussal az összejövetel tiszta jövedelmét a község szegényei javára ajándékozta.

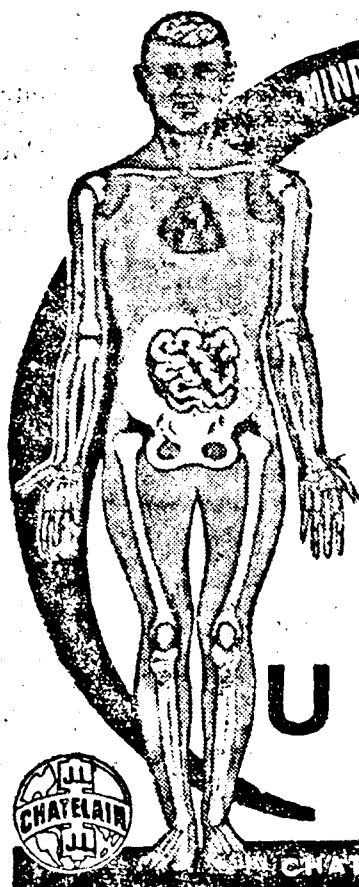
— **Kormánybuktatási kísérlet miatt 21 halálos ítélet** Szilámban. Bangkokból jelentik: Huszonegy embert halálraítéltek, mert meg akarták buktatni a kormányt. Három esetben életfogytiglani fegyházra változtatták át a halálos ítéletet. Huszonekét évánt életfogytiglani fegyházra ítélték, hetet fölmentették.

— **VESZEDELMES SZÉLHÁMOST LEPLEZTEK LE BUCURESTIBEN.** Bucurestiből jelentik: A bucarestii rendőrségen hétfőn megjelent Unghen József variété-artistá, aki feljelentést tett Schuller Sámuel egyén ellen, aki tőle 15.300 lei-t vett át azzal a céllal, hogy meghosszabbítja Unghen társulatjához engedélyét. Miután azonban kézhez vette az összeget — nyomtalanul eltűnt. Maței Alexandru rendőrtisztnek sikerült is a veszedelmes szélhámost elfogni, aki elektrotechnikus munkás képében igyekezett számos embert lépre csalni. A letartóztatottat átadták az ifjovi ügyészségnek.

— **Megjelent az Erdélyi Gazda 1940. évi naplára.** Az Erdélyi Gazda naplára már utban van s néhány nap múlva az összes megrendelőkhöz kézhez vehetik. A szerkesztőség külön súlyt helyezett arra, hogy a naplár egy terjedelemben, valamint tartalmában felülmúlja az előző évek kiadásait. Eppen ezért nyugodtan állíthatjuk, hogy magas színvonalra minden igényt kielégít. A több mint 240 oldal terjedelmű és 100 érdekes és változatos képpel díszített naplár, tudományos alapon, de népies stílusban a mezőgazdák legjobb kézikönyve, tanácsadója. A naplár számos szakcikket közöl a növénytermesztés, állattenyésztés, állategészségügy, gyümölcsészet, szőlészet, borászat és gazdasági számtartás tárgyköréből. Külön szakrészt tartalmaz az állattenyésztés, szőlés, gyümölcs, gyógynövénygyűjtés, vadászat, közös legelőbirtokokok időszaki kérdéseiről. A naplár bevezető cikkét dr. Szász Pál, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület elnöke írta. A bevezető sorok a magyar gazdaságszolgálatot a jövő célkitűzéseit határozza meg Demeter Béla, az EMGE történeti múltjával és fejlődési lehetőségeivel foglalkozik hosszabb tanulmányban. Dr. Venczel József az egyesület tevékenységét mutatja be a statisztika tükrében. A naplár cikkirői közül dr. Asztalos Sándor, Bikfayv Ferenc, Bodor Kálmán, Dániel Elemér, dr. Fóry István, Fodor Pál, Gártner Róbert, Gidófalvy István, Konop Kálmán, Koprány Rezső, Koronay Kornél, Mikó László, dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Pohl Béla, Seyfried Ferenc, Szász Ferenc, Szelené Horváth Ella, Szentmirei Jenő, Szeehő Dénes, Szilágyi Ferenc, Takács Miklós, Telegdy László, Török Bálint, Vargha András, Veress István neveit említjük meg. A naplár az EMGE megbízásából gr. Teleki Ádám és Török Bálint állították össze, nagy hozzájárulással. A naplár kapható városlakban minden nagyobb könyvkereskedésben, falun az EMGE gazdaköri fiókjainál és az EMGE központi irodájában: Kolozsvár, Str. Regală 16. szám alatt. A naplár ára 23 lei. A megrendeléssel egyidejűleg a naplár ára is beküldendő. Az EMGE a naplár külön posta-portó felszámítása nélkül küldi.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:

HAIÓS gyógyszerész, Bulev. Regina Maria 8
KAIN gyógyszerész, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszerész, Str. Coldu.

MINDEN FONTOS AZ EMBERI SZERVEZETBEN

Ha migréneje van, szédül, zug a füle, emésztési zavarokban, derék fájástól szenved, ezek mind a betegség előjelei és itt az ideje, hogy védekezzen. Vére telítve van mérgező anyagokkal, amelyek behatolnak a vérkeringési rendszerbe, mája el van dugulva és a vese-szűrők nem működnek, mindez azt jelenti hogy könnyen súlyos betegségek prédája lehet.

Az Urodonal megmenti, ha mindennap bevesz egy-két káveskanállal egy kevés vízben. „Az Urodonal olyan gyógyszer, amelynek formulája a gyakorlatban igen szerencsésnek bizonyult. Az az átmosó kúra, amelyet hatása kifejti, minden esetben és mindenki számára nagyon hasznos”: rendszeres használata hozzásegít számos komoly betegség megelőzéséhez és megakadályozza az időelőtti megöregedést.

Professzor G. POUCHET az orvosi akadémia tagja

URODONAL

méregteleníti a szervezetet

Kapható gyógyszerárkában és drogeriákban

CHATELAIN-REKONSTRUKCIÓS-MEGBÍZHATÓ-MÁRKÁ

SPORT KÖZLÖNY

A Victoria vendégszerepel Aradon

a nemzeti bajnokság utolsó őszi fordulóján

A Rapid az őszi bajnoki cím várományosa

December 3-án, vasárnap fejeződik be a küzdelmek a nemzeti bajnokság A) csoportjában és az utolsó forduló is érdekes, izgalmas mérkőzéseket tartalmaz. A műsor az alábbi:

- Rapid—Juventus
- Venus—Sp. Studentesc.
- AMTE—Victoria
- Ripensia—CAMT.
- UDR.—Unirea Tricolor
- Gloria CFR—Carpati.

Aradon az AMTE a kolozsvári Victoriát látja vendégül és a mérkőzés igen érdekes küzdelmet ígér. A kolozsvári csapat az őszi idényben rendkívül megérezte Pop III., Felecan II. és Capusan hiányát, de így is néhány pompás eredményt ért el, amelyek közül kimagasló a Venus felett aratott győzelme. Az AMTE-nak nagyon jól kell játszania, ha a jóképességű Victoriától meg akarja szerezni a pontokat és legalább a nyolcadik helyre akar felkerülni.

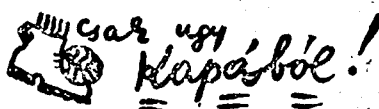
Bucurestiben két mérkőzést is bonyolítanak két-két helyi csapat között. A Rapidot a Juventus ellen akadályozhatja meg abban, hogy győze-

lemmel zárja az őszi idényt és a táblázat élén végezzen. Nagybobb gólarányú Rapid-győzelem is lehetséges. A másik mérkőzés a Venus gyenge temesvári szereplése után nyilván látszik és ha a Sportul legyőzi a Venust, az őszi bajnoki sorrendben még elébe is kerülhet.

Temesváron a helyi rangadót bonyolítják le a csapatok s ámbár a Ripensia legyőzte a Venust, a CAMT pedig vereséget szenvedett a Rapidtól, mégis nyílt ez a mérkőzés és akármelyik megszeresheti a bajnoki pontokat. Kemény küzdelem várható ezen a mérkőzésen.

Resicán az U. Tricolor játszik az UDR. ellen és a harc kimenetele itt sem bizonyos. A honi pálya ugyan az UDR-t támogatja, de az Unirea Tricolor rendkívül szívós együttes, amely könnyen szerezhethet meglepetést.

Golatiában — ha sor kerül még rá — a Carpati játszik a Gloria CFR. ellen és a nagybányai csapat esetleges győzelmével megerősítheti helyét a bajnoki táblázat élcsoportjában.

A magyar bajnokságban vasárnap a következő műsort bonyolítják le: Ferencváros—Hungária, Törökcs—Kispest, Booskai—Taxisok, Kassa—Elektromos, Szeged—Újpest, Haladás—Szolnok.

Németországban vasárnap a következő fontosabb futball-eredmények voltak: Admira—Vienna 3:2, Wacker—WSC 1:1, IFC Nürnberg—FSV Nürnberg 6:1, Bayern München—Wacker München 3:0.

Budapesten bank-uszóhajóversenyt bonyolítottak le és ennek keretén belül Tátoš, az FTC klubból távúszója a 200 méteres gyorsúszásban 2 m. 15.8 mp.-es nagyszerű idővel győzött.

Cattaneo olasz ökölvívóbajnok Berlinben az Európa-bajnokságért mérte össze erejét Weiss német bajnokkal. A 15 menetes, izgalmas küzdelemből az olasz boxoló került ki győztesként, aki így megszerezte a harmadszori európai bajnoki címet.

O Billiárdversenyt rendez az AAC. Az atléták december 1-iki kezdettel nagyszabású billiárdversenyt rendeznek az egyesületi klubhelyiségben, amelyen nem egyesületi tagok is részt vehetnek. A nevezéseket a verseny kezdetéig (december 1-e, este 8 óra) lehet leadni a klubhelvisekben (Bul. Reg. Maria 9., II. em.)

Kielölték a vasárnapi játékvezetőket

Bucuresti. A nemzeti bajnokság utolsó fordulójának mérkőzéseire a Venus—Sp. Studentesc meccs kivételével, megjelölték a játékvezetőket és a mérkőzéseket a következő játékvezetők fogják vezetni:

- Juventus—Rapid, bíró Stanciu
- AMTE—Victoria, bíró Huniade.
- CAMT—Ripensia, bíró Crutescu.
- Gloria CFR—Carpati, bíró Ceauceanu.
- UDR.—U. Tricolor, bíró Morar Teofil dr.

O Németország ökölvívó csapata Drezdában 14:2 arányban győzte le a cseh—morva védnökség válogatott csapatát.

O JUGOSZLAV VÁLOGATOTT JÁTEKOSOK BUCURESTIBEN. Petrovici és Stevovici jugoszláv válogatott futballisták Bucurestiben tartózkodtak a Gazeta Sporturilor értesítése szerint és román egyesületekben akarnak elhelyezkedni. Petrovici a Venusban szeretne elhelyezkedni, míg Stevovici a Gloria CFR.-el tárgyal és G... tenné át... ördöse szl... helyét, ha a Gloria CFR. megmaradna az A) ligában.

O A magyar főiskolai József nádor kardvívó emlékversenyt Kőröcz György a MAC versenyzője nyerte meg 7 győzelemmel, aki a legjobb magyar főiskolai kardvívónak bizonyult.

A HÉT TIZENEGYE

Bucuresti. Az egyik bucuresti-i sportlap összeállította a hét legjobb csapatát, amely a lap szerint az alábbi volna:

- Pavlovici — Sfera, Lengher — Simatoc, Kormány, Kert — Ene, Mihaiiescu, Auer, Carian, Gica Popescu.

TEKESPORT

Hivatalába lépett az aradi tekekörzet tisztikara

Szombaton este Aradra érkezett Mihoc Eftimiu, a nagyváradi kerület elnöke ki magával hozta az aradi tekebizottság szeptember 3-iki választásának övélygyűlését, mely változtatás nélkül került kinevezésre. Ezek szerint a körzet elnöke Caraban Ionel, ügyv. alelnöke Macian Nicolae, tagok pedig Weszelv József, Szilágyi Lajos és Turtueren Béla lettek. A számvizsgáló bizottság elnöke Rosenzweig János, tagjai pedig Pfeiffer László és Gligorescu Ioan.

Mihoc elnök szépen felépített beszédben hívta fel a vezetőség tagjait a munkálkodásra, melvhez sok szerencsét kívánt, majd Holló István és Pascu Gheorghe, az átmeneti bizottság volt vezetőinek mondott köszönetet azért a fáradhatatlan munkáért és lelkesedésért, mellyel az aradi tekesport megerősítésért munkálkodtak. Erdemeik elismeréséért Holló Istvánt az aradi körzet tiszteletbeli elnökévé és a nagyváradi kerület tiszteletbeli tanácstagjává, Pascu Gheorghe pedig kerületi tanácstaggá nevezte ki, végül mindketten a Meritul Muncii kitüntetést nyerték el. Pascu Gheorghe egyébként az aradi körzet bajnoki bizottságának elnöki kinevezésében is részesült.

Maid fentnevezettektől a távollévő Caraban elnök kivételével kivette a hivatali esküt.

Ezután az új vezetőség Macian elnökefe alatt megtartotta első plenáris ülését, melyen elhatározták a tisztikar mielőbb kiegészítését.

Pénteken délelőtt 10 órakor tartja az aradi tekekörzet tisztikarválasztó ülését, mely alkalommal a titkári, pénztárnoki, három körzeti nőtag két felelős bizottsági tag, két felügyelőbizottsági nőtag és két bajnoki bizottsági tag megválasztása van programon, majd az ügymenetet biztositó munkarendi beosztások megbeszélése kerül elintézésre. A tekekörzet néptelk ülése a Husosok székházában, pontosan délelőtt 10 óra kor lesz megtartva, mely alkalomra pontos megjelenést kér az elnökség.

A Tricolor összedezést tart szerdán este a pénteki és vasárnapi mérkőzésekre való tekintettel és kéri összes tekejátékosait pontos megjelenésre.

A teke-csapatbajnokság IV. és V. fordulójának beosztása. A tekekörzet hétfői értekezlete a dec. 1. és 3-ára kisorsolt bajnoki csapatmérkőzések idő- és helybeosztását, továbbá bíróküldését az egyesületek megbízottjaival együttértőleg, a következőképpen határozta meg:

- December 1-én: Metalurgist—Infrătirea, Metalpálya, délután 4 óra, bíró: Rosenzweig.
- B) csapatok ugyanott, délután fél 3 óra, bíró: Butyka.
- AAC—Tricolor, AAC-pálya, délután 6 óra, bíró: Curila.
- B) csapatok ugyanott, délután 5 óra, bíró: Kiss, Fortuna—Transilvania, Nagy Béla-vendéglő, délután 7 óra, bíró: Lipniczky.
- B) csapatok ugyanott, délután 5 óra, bíró: Strzalka.

- December 3-án: Infrătirea—AAC, Nagy Béla-vendéglő délután 5 óra, bíró: Nuver.
- B) csapatok ugyanott, délután 3 óra, bíró: Nuver, Transilvania—Tricolor, Tric-pálya, délután 6 óra, bíró: Minichshoffer.
- B) csapatok ugyanott, délután 4 óra, bíró: Minichshoffer.
- Prieteni—Metalurgist, Prieteni-pálya, délután 7 óra, bíró: Juhász.
- B) csapatok ugyanott, délután 5 óra, bíró: Juhász.

A teke-csapatbajnokság állása

A vasárnapi, harmadik forduló után a győzelmese Infrătirea került az élre az A) csoportban és második győzelmével az AAC elfoglalta a harmadik helyet, a Tricolor is elindult felfelé. A B) csoportban változatlanul a Tricolor az élvonalas, de hogy pozícióját megtartsa, vasárnap győznie kell az AAC kiváló tartalékjai ellen. A bajnoki táblázatok a következők:

A) CSOPORT							
1. Infrătirea	3	3	—	710	560	6	
2. Prieteni	3	2	—	1	671	638	4
3. AAC	2	2	—	—	491	329	4
4. Tricolor	3	1	—	2	593	661	2
5. Metalurgist	2	1	—	1	376	441	2
6. Fortuna	3	—	—	3	498	613	—
7. Transilvania	2	—	—	2	363	450	—

B) CSOPORT							
1. Tricolor	3	2	1	—	538	406	5
2. AAC	2	2	—	—	381	268	4
3. Infrătirea	2	1	—	1	284	348	2
4. Transilvania	2	1	—	1	272	310	2
5. Prieteni	2	—	1	1	327	338	1
6. Metalurgist	2	—	—	2	281	369	—
7. Fortuna	1	—	—	1	124	184	—

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kedvezően intézi el a munkaügyi minisztérium az iparengedélyekkel kapcsolatos egészségügyi engedélyek kérdését

Az Aradi Közlöny annak idején részletesen foglalkozott az aradi munkakamara azon felhívásával, amelyben felszólította az iparosokat, hogy haladéktalanul jelentkezzenek iparengedélyük kiváltása végett. A munkakamara közölte, hogy az ipartörvény értelmében az érdekelt iparosok be kell nyújtsák mesterkönyvüket, valamint egészségügyi működési engedélyüket is.

Az iparosok ebben az ügyben közbenjártak a munkakamaránál és hivatkoztak arra, hogy az egészségügyi törvény, amely 1930-ban lépett életbe, a szerzett jogokat elismerte és egészségügyi működési engedélyek beszerzésére csak azokat az iparosokat kötelezte, akik a törvény megjelenése után nyitották meg műhelyüket, vagy pedig új műhelybe költöztek, illetve régi műhelyükön átalakításokat eszközöltek. Azok tehát, akik már iparosokként az egészségügyi törvény megjelenése előtt működtek, egészségügyi engedéllyel nem rendelkeznek. Azokat, akik ebbe a kategóriába tartoznak, és akik most ki akarják váltani iparengedélyüket, súlyosan terhelné az egészségügyi engedélyek kiváltásával járó több ezer leies költség. Az iparosok éppen ezért az egészségügyi törvényben biztosított szerzett jogra való hivatkozással azt kérték, hogy azok esetében, akik műhelyüket az egészségügyi törvény megjelenése előtt nyitották, az iparengedélyt az egészségügyi engedély nélkül, csupán a mesterkönyv alapján adják ki. Ezt az álláspontot az aradi munkakamara

vezetősége magáévá tette és ilyen értelemben feliratot intézett a munkaügyi minisztériumhoz.

Annak idején, amikor néhány nappal czelőtt Stavri Cunesco munkaügyi minisztériumi vezérigazgató Aradon járt, az Aradi Közlöny munkatársa szóváltette előtte ezt a kérdést és a vezérigazgató közölte, hogy ezt a szerzett jogot a munkaügyi minisztérium is tiszteletben fogja tartani és ilyen értelemben felvilágosító rendelkezést küld majd az összes munkakamarákhoz. Ez a rendelkezés minden bizonnyal a közeli napokban megérkezik Aradra.

Az aradi munkakamara egyébként az iparengedély ügyében egy másik emlékiratot is intézett a munkaügyi minisztériumhoz. Ez az emlékirat főképpen azon építészeket érdekli, akik működésüket az egészségügyi törvény megjelenése után kezdték meg.

A munkakamara ugyanis kérdést intézett a munkaügyi minisztériumhoz, hogy vajon azon iparosok iparengedélyének kiadásához szükséges-e az egészségügyi engedély felmutatása, akik nem saját műhelyükben gyakorolják iparukat. Ilyenek például az építészek, a kiknek mestersége nincs műhelyhez kötve. Megemlíti a munkakamara, hogy az egészségügyi engedély éppen a műhely egészségügyi helyzetére vonatkozik, így tehát nincs gyakorlati célja annak, hogy az építészeti is egészségügyi engedélyt kérjenek.

= A termelők által aszalt szilva mentes a forgalmi adó alól. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a termelők által aszalt és belföldön forgalomba hozott szilva mentes a forgalmiadó alól. Ugyanez a kedvezmény vonatkozik azon szilvamennyiségekre is, amelyeket a termelők nem saját, hanem a kormány által rendelkezésükre bocsátott kemencékben aszalnak.

= A szinarany prémiuma további három hónapig érvényes. A Hivatalos Lap november 22-i számában megjelent rendeletörvény október 21-től kezdődő érvénnyel további három hónappal meghosszabbította a szinarany 81 ezer 666,67 leies termelési prémiumát. Eszerint a Banca Nationala 235.000 leit fizet kg.-ként a szinaranyért, tekintve, hogy a szinarany hivatalos beváltási ára 153.333,33 lei, amelyhez járul még a fenti prémium.

Az Uralkodó köszönőtávirata az aradi céhekhez

Annak idején megemlékeztünk róla, hogy Stavri Cunesco munkaügyi minisztériumi vezérigazgató aradi látogatása alkalmával értekezletre hívta össze az aradi céhek képviselőit. Az értekezletről Albu Simion munkakamarai elnök aláírásával hódoló táviratot intéztek Őfelsége II. Carol királyhoz. Erre a táviratra Eugen Buhman, az uralkodó magántitkárságának igazgatója aláírásával a következő távirati válasz érkezett az aradi munkakamarához:

„Őfelsége a király köszönetet mond az aradi iparos-, munkás- és tisztviselő céheknek, valamint Önnek is a hódolat kifejezéséért. Őfelsége magántitkárságának igazgatója: Eugen Buhman.”

= A szeszmonopól-törvény elleni kihágásokról levett jegyzőkönyveket a kivétési pénzügyigazgatóságokon kell megőrizni. A szeszmonopól vezérigazgatósága tudatta az igazságügyi hatóságokkal, hogy a szeszmonopól-törvény ellen elkövetett kihágásokról szóló jegyzőkönyveket a kivétési pénzügyigazgatóságokon őrzik meg, függetlenül attól, hogy azokat a pénzügyigazgatóság, vagy pedig a szeszmonopól vezérigazgatósága hagyta jóvá. Így tehát felebezések esetében a jövőben az igazságügyi hatóságok ezeket a jegyzőkönyveket mindig a pénzügyigazgatóságtól és nem a szeszmonopól vezérigazgatóságtól kérik.

= Egymilliárd leiel volt aktív a külkereskedelmi mérleg ez év első nyolc hónapjában. A központi statisztikai hivatal most tette közzé külkereskedelmi mérlegünk adatait ez év első nyolc hónapjáról. Eszerint az év első nyolc hónapjában 5.321.359,6 tonna árut exportáltunk 16.892.067.000 lei értékben. Az import mennyisége 561.931,7 tonna volt 15.867.908.000 lei értékben. Külkereskedelmi mérlegünk tehát ez év első nyolc hónapjában 1 milliárd 240.590.000 lei aktívummal zárult. A múlt év első nyolc hónapjában az import értéke 12.975.373.000, az export értéke pedig 13 milliárd 537.829.000 lei volt. A külkereskedelmi mérleg tehát a múlt év első nyolc hónapjában 362.456.000 lei aktívummal zárult. Az export értéke pedig 29 milliárd leiel növekedett.

Kinevezték a temes-tartományi állatorvosi kamara vezetőségét

Az ez év szeptember 29-én megjelent 3832-es számú rendeletörvény értelmében a tartományi állatorvosi kamaránál új vezetőségeket s fegyelmi bizottsági tagokat neveztek ki. A temesi tartomány állatorvosi kamarájának vezetőségébe az alábbiak kerültek: Vezetőség: dr. T. Cristea temesi igazgató főorvos, dr. St. Epureanu vezérfelügyelő, Hadan Gheorghe dr. főorvos, Eitimescu I. dr., alezredes, állatorvos, Hossu V. dr. nyugalmazott vezérfelügyelő, László H. dr. nyugalmazott főállatorvos.

Fegyelmi bizottság: Stanulea Tr. dr., állatorvos, egészségügyi felügyelő, Brancoveanu M. dr., Aradvárosi állategészségügyi hivatalának vezetőfőorvosa, Pesian Ad. dr., krassómezei főorvos, dr. M. Groza szörénymezei felügyelő. Póttagok: dr. Gh. Marha, aradmegyei nyugalmazott vezérfelügyelő, dr. G. Tirbu, temesmegyei nyugalmazott felügyelő, dr. E. Knall, temesmegyei állatorvos, dr. Kollmer temesmegyei állatorvos.

= Hathetes női gazdasági és háztartási tanfolyamokat rendez az E.M.G.E. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet megkezdte a falusi hat hetes női gazdasági és háztartási tanfolyamok rendezését az erdélyi falvakban. Az első tanfolyam a háromszék-vármegyei Szotyor községben nyílt meg, november hó 16-án. A második tanfolyam a brassómezei Hosszúfalú községben január 8-án kezdődik. A tanfolyamok a falusi kisgazda asszonyok és leányok részére rendeztetnek meg. Ezekben a tanfolyamokban a főzést, varrást, sertés- és baromfitenyésztést, háztartás vezetését, egészségügyet, csecsemőgondozást, stb. tanítanak az a célra kiképzett tanárnők. Köztudomásu, hogy a falusi földművelő nép igen sok esetben helytelen beosztással hiányosan étkezik. Egészségügyi szempontból is nagyon sok helyen még igen hátramaradtak a viszonyok. A kisgazda háztartására anyagilag nem közömbös az, hogy a gazdasszony értesen a gazdasági udvar, a házvezetés stb. helyes és gazdaságos elvégzéséhez. Az E.M.G.E. 25-30. jelentkező esetén szívesen megrendezi minden községben a tanfolyamokat, ahol gazdakörök vannak. A tanfolyam résztvevői személyenként 500 lei részvételi díjat fizetnek. A tanfolyam felszerelési tárgyairól az E.M.G.E. gondoskodik. A tanfolyam rendezése iránti kérések az E.M.G.E.-hez küldendők. Címe: Cluj, Str. Regala 16. szám.

= A Consum jegyűbb száma dr. Bornemisa Sebastian kolozsvári polgármester nyilatkozatát közli a földgáz bevezetéséről és a Villamosművel kötött szerződés revíziójáról. Ismerteti a Consum a hadfelszerelési kincstárijegyek kibocsátásáról, az adóamnesztiáról szóló rendelet-törvényeket, a közszükségleti cikkeknek nyilvánított áruk listáját, közli a legfrissebb közszállítási árlistákat, új cégeket és cégváltozásokat, alaptőkeemelési és pénzügyi tranzakciókat. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Reg. Maria 48.

Alulírottak mélyszégyen fájdalomtól megtörtén, de a jószákos Isten szent akaratában megnyugodva számos rokon, ismerős és barátaink nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó apa, nagypapa, dédapa, após, sógor, rokon és jóbarát

Steigerwald Alajos

v. aradi ipartestületi elnök, az aradi Keresk és Iparkamarának alelnöke, az Aradmegyei Takarékp. Rt. igazgatósági tagja, stb. stb.

f. évi november hó 27-én, délután háromnegyed 4 órakor, életének 79-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek áttatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 29-én, délután 3 órakor fognak a Bulevardul Regina Maria 22. számú gyászszobából, a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli Eternitatea (felső) temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért f. évi december hó 1-én, d. e. 9 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1939. november hó 27-én.

Steigerwald Erzsébet férjezett Busztin Sándor, Steigerwald Margit férjezett Bácskay József, Steigerwald Pál férjezett Pálóczy Barnabás gyermekei, Busztin Sándor, Bácskay József, Pálóczy Barnabás, uzoni Kovács Ákos vejei, Varga Jánosné szül. Wertán Teréz sógornője, Szikszay Margitka férjezett uzoni Kovács Ákosné, Bácskay Gizli, Bácskay Jenő, Bácskay Józsa unokái, uzoni Kovács Évike dédunokája.

Legújabb jelentéseink:

Molotov bejelentette:

Felmondottnak tekinti a szovjet a finn-orosz támadást-kizáró egyezményt

Moszkvából jelentik: Molotov külügyi népbiztos kedden átnyújtotta a moszkvai finn követnek a hét-fői finn jegyzékre adott választ. Ebben a válaszban kijelentette, hogy a szovjet-orosz kormány nem tartja magára nézve kötelezőnek a két ország közötti támadást-kizáró egyezmény záradékait, mert azokat Finnország tervszerűen megsértette.

A Finnországnak átadott jegyzék három részből áll. Az elsőben az orosz kormány megállapítja, hogy a finn jegyzéknek az az állítása, amely szerint november 26-án nem történt támadás, azt a célt szolgálja, hogy a finn kormány tévedésbe ejtse a világ közvéleményét. A második részben a szovjet jegyzék hangsúlyozza, hogy a finn kormány azzal, hogy meztagsadta csapatainak 25 kilométernyire való visszavonását,

Leningrádra nézve fenyegető magatartásnak tekinthető. A határnak ezen a szakaszán a finn csapatok túlsúlyban vannak. Szovjetország nem fenyegeti Finnországot, miután csapatai többszáz kilométernyire állomásoznak a finn határtól. Az orosz követelések egyébként a lehető legszerűebbek. Miután a finnek a visszavonulást megtagadták, kétségtelen bizonyítékát szolgáltatott annak, hogy Leningrádot fenyegetik. A jegyzék harmadik része így hangzik: A finn kormány csapatait Leningrád előtt összpontosította, amivel elegendő magatartását bebizonyította. Szovjetországot finn invázió fenyegeti. Tekintettel arra, hogy Finnország nem hajlandó a két ország között létrejött szerződést tiszteletben tartani, azt Szovjetország kénytelen volt felmondani.

Kétszáz német aknát halásztak ki Angliában

Róma. A yorkshirei tengerparton 200 német aknát halásztak ki. Megállapították ezekről az aknákról, hogy a hágai egyezmény alapján készültek el és olyan szerkezettel voltak ellátva, amely lehetőleg teszi a robbanást, ha leválnak az aknarögzítő láncról.

Az angol admirálisok további jelentése szerint az angol kikötőkből ma 200 újfajta aknaszedő hajó futott ki. Ezeket a hajókat teljesen újszerű gépekkel szerelték fel, amelyek több száz méteres körzetben elektromágneses mezőt teremtenek maguk körül és így ártalmatlanná teszik a német aknákat.

Megnemtámadási egyezmény készül Japán és a Szovjet között?

Tokió. (Rador.) A DNB közli: A Tokióban megjelenő Hochi Shimbun legutóbbi számában felvetette azt az indítványt, hogy Japán később megneemtámadási egyezményt Szovjet-oroszországgal. Ennek az egyezménynek meg-

kötése után sor kerülhet egy szoros gazdasági egyezmény létesítésére is.

Ugyancsak a fenti lap ír Japán, Németország és Olaszország viszonyának közeljövőben történő megjavulásáról is.

Felfüggesztették 19 nyilas képviselő mentelmi jogát a magyar képviselőházban

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház ma tárgyalta 19 nyilaskeresztes képviselő mentelmi jogának felfüggesztését. A budapesti királyi ügyészség mellé kirendelt ügyészi megbízott több nyilaskeresztes képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kérte a képviselőháztól, mert ezek a képviselők különböző összejöveteleken, társasvacsorá-

kon, színházi előadásokon tiltott egyenruhában jelennek meg. A mentelmi bizottság javaslatára a képviselőház kimondotta a felfüggesztést. A felfüggesztett képviselők között van Hubay Kálmán és gróf Széchenyi Lajos is. Hubay mentelmi jogát külön is felfüggesztették 11 rendbeli sajtópöree ügyében.

Meghiusult angol és francia repülő-felderítések

Berlin. A német távirati iroda jelenti: November 27-ről 28-ára éjszaka angol repülőgépek megkísérelték, hogy Németország északi részében felderítő repüléseket végezzenek, azonban a német légharító tüzérség megakadályozta őket tervük keresztülvitelében. Az egyik angol gép a tengeren kényszerleszállást volt kénytelen vé-

gezni. Ugyancsak a német távirati iroda jelentése szerint francia repülőgépek is felderítő repülést akartak végezni Németország felett és ezek közül egy gép a Vogezeben kényszerleszállást eszközölt. A gép három tagu személyzete megsebesült és svájci területre jutott, ahol internálták őket.

Rádióműsor

- Romániai időszámítás. -

SZERDA, NOVEMBER 29.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12. 10: Lemezek, 13: Időjelzés, sportközlemények. 13-10: Costica Dumitrescu zenekara. 14: Hi-rek. 14-20: A zene folytatása. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés-19.02: Művészeti krónika. 19.17: Kamarazene lemezeken. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Egy moldovai szököben. Dem. Botez előadása. 20.15: Kreutzer bécsi együttes. 20.45: Hírek. 21: Zenetörténeti előadás. Közreműködik a rádió zenekara. Bau-man-Radulescu énekes énekszámával. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Lemezek. 23. 45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. ét-rend, közlemények. 11: Hírek. 11-20: és 11.45: Felolvasás. 13-10: A rádió szalonzenekara. 13. 40: Hírek. 14-20: Időjelzés, időjárás- és vizá-lás-jelentés. 14-30: Országos Postászenekar. 15-30: Hírek. 17.15: Diákéletóra. 17-45: Időjelzés, idő-járásjelentés, hírek. 18.15: Regőcsoport. 18-45: Kurucok és labancok a Dunántúlon. Felolvasás. 19-15: H. Weöres Julia Chopin-műveket zongorázik. 19.45: Rex Foemineus. P. Gulácsy Irén előadása. 20.15: Hírek. 20-30: Az Operaház előadásának közvetítése. Trubadur. 21.05 Egész-ségügyi kalendárium. 22.05: Hírek. 22.55: Idő-járásjelentés. 23-50: Sárar Elemér cigányzene-kara muzsikál. Varga Imre énekel. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 20.30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hi-rek. 21-20: Szórakoztató hanglemezek. 22.20: A tehetség. G. Réthy Pál sakkelőadása. 22.50: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Nép dalok. 14-10: Rádiózenekar. 15: Lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 20.40: Lem-zek. 21: Opera.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Csösz Ferenc, Arad. Felkérjük, hogy ügyében szer-kesztőségünkben felkeresni sziveskedjen.

Szomorúan tudatjuk, hogy szeretett Édesanyánk

özv. Reisinger Sándorné

szül. Patzauer Sári

életének 63-ik évében, 1939. november 28-án elhunyt.

Temetése f. hó 29-én, délután fél 4 óra-kor az aradi régi izr. temető halottashá-zából történik.

Arad, 1939. november 29-én.

Reisinger György, Groszman Pálné szül. Reisinger Zsuzsi gyermekei, Grosz-man Agnes unokája, Reisinger Györgyné szül. Luscher Ludovica menve, Groszman Pál veje, Reisinger és Patzauer családok. (Részvétlätogatások mellözését kérjük.)

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottatott meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 ol. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetők ára e ö re tizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Tisztviselő, kezdő, román, magyar nyelv tudással, kisebb vállalatokhoz felvé-tek. Ajánlatokat „Szerény” jellegre a kiadóba. 5400

Bejáró felvételt, megbízható, főzni-tudó, jó fizetéssel, elsőjére. Str. Con-sistorului 29. 5401

LAKÁS

Háromszobás, modern lakás Str. Bo-lintineanu 4. sz. alatt nagyon olcsón ki-adó. 5380

Különbejáratu, butorozott szoba, esetleg ebéddel, fürdővel kiadó. Str. Cosbuc 32. 5403

Diszkrét bejáratu, butorozott szoba dec-1-re kiadó. Str. Turnului 5. a Central-mozival szemben. 5404

VÉTEL-ELADÁS

Dióhálók modern formában, olcsó komb-inált szobák, íróasztalok, recamierek, ebédők nagy választékban Tempo bi-zománnyal üzletben. Fischer Eliz-palota. 4878

Keresek megbízóim ré-szére közpénz-lizetés ellenében is, varró és író-gépet, butorokat, asztalneműt, szőnyegeket stb. Ajánlom dusan felszerelt raktáromat. Salgóné bizomány-üzlet, Piața A. Iancu (Str. Banatului sarok). 4981

Teljesen új, háromlám-pás hálózati rá-dió eladó Weinfeld Cosmetics, Bul. Ră-gina Maria 18. 5399

PUHA ÓLMOT VESZÜNK

Cim a kiadóban.

ÜZLET

Egy jólbevezetett nöfodrász-üzlet árú-alul azonnai eladó. Cim a kiadóban. 5402

INGATLAN

Vennék a belvárosban beépítésre alkal-mas házhelyet. Címeket armegjelöléssel a kiadóba.